

COVID-19-ზე მდგრადი რეაგირება
სომხეთსა და საქართველოში

With funding from
Austrian
Development
Cooperation

მზამკვლევი ხანდაზმულთათვის

გოლენისის მუნიციპალიტეტი

აღნიშნული დოკუმენტი შეიქმნა პროექტის „COVID-19-ზე მდგრადი რეაგირება სომხეთსა და საქართველოში“ ფარგლებში.

Covid-19-ის პანდემიამ საქართველოსა და სომხეთში გამოიწვია უპრეცედენტო სოციალური და ეკონომიკური არეულობა, რამაც ასევე ძლიერ იმოქმედა ადგილობრივ თემებში ადამიანების ყოველდღიურ ცხოვრებაზე. პანდემიის უარყოფით შედეგებთან საბრძოლველად და დაზარალებული ქალების, გოგონების, მამაკაცებისა და ბიჭების მედეგობის გასაზრდელად, Hilfswerk International-ი ადგილობრივ პარტნიორ ორგანიზაცია იგზ ქალთა ასოციაცია „თანხმობა“ - სთან ერთად, მონაწილეობს პროექტში „Covid-19-ზე მდგრადი რეაგირება სომხეთსა და საქართველოში.“

პროექტი ხორციელდება Hilfswerk International-ის მიერ www.hilfswerk.at/international/en იგზ ქალთა ასოციაცია „თანხმობა“-სთან ერთად, რომელიც ხორციელდება კონსორციუმში ავსტრიის წითელი ჯვარსა და კარიტას ავსტრიასთან და ასევე მათ ადგილობრივ პარტნიორებთან - საქართველოს წითელ ჯვართან, სომხეთის წითელი ჯვრის საზოგადოებასა და სომხეთის კარიტასთან ერთად.

პროექტის - „Covid-19-ზე მდგრადი რეაგირება სომხეთსა და საქართველოში“ ფარგლებში ქართველი პარტნიორების საკონტაქტო ინფორმაცია:

HILFSWERK GEORGIA

პროექტის რეგიონალური მენეჯერი - Nicole Maria Bauer/ ნიკოლ მარია ბაუერი
ელ. ფოსტა: nicole.bauer@hilfswerk-international.at
ვებგვერდი: www.hilfswerk.at/international/en

იძულებით გადაადგილებულ ქალთა ასოციაცია "თანხმობა"

მის.: აღმაშენებლის #106/ მარჯანიშვილის, კორპუსი #3, ბინა 48, თბილისი, საქართველო
ვებგვერდი: www.idpwa.org

თავმჯდომარე: იულია ხარაშვილი
ტელ.: 591 11 60 20
ელ. ფოსტა: julia.kharashvili@yahoo.com

პროექტის კოორდინატორი: თამარ ინალიშვილი
ტელ.: 577 20 99 40
ელ. ფოსტა: tinalishvili@yahoo.com

გზამკვლევი მომზადებულია საქართველოს სოციალურ მუშაკთა ასოციაციის მიერ

სარჩევი

შესავალი	5
ფსიქო-სოციალური განვითარების კონცეფცია, აქტიური დაბერების აღწერა	6
მეთოდოლოგია	8
ინფორმაცია ბოლნისის მუნიციპალიტეტის შესახებ	9
ბოლნისის მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი თვითმმართველობის პროგრამები	12
ჯანდაცვის დაცვის პროგრამები	12
სოციალური პროგრამები	13
ბოლნისის სათნოების სახლი	16
შინმოვლის პროგრამა	17
კრიზისული ცენტრი	17
ცენტრალური მთავრობის ტერიტორიული ერთეულები	18
საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო	18
სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტო	19
სსიპ - ადამიანთ ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დაცვისა და დახმარების სახელმწიფო ფონდი	20
აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა	23
არასამთავრობო ორგანიზაციები და მათი პროგრამები	25
მაღალმთიანი რეგიონის სტატუსი	27
სოციალური შეღავათები მაღალმთიან დასახლებაში	28
ბოლნისის მაღალმთიანი დასახლებების ჩამონათვალი	29
ინფორმაცია ადგილობრივ კულტურულ-საგანმანათლებლო და სამედიცინო დაწესებულებებზე	30
საავადმყოფოები	30
მუზეუმები	31
კულტურული დაწესებულებები	33
ბოლნისის მუნიციპალიტეტის ღირსშესანიშნაობები	35
ინფორმაცია ადგილობრივი ტრანსპორტის შესახებ	38
COVID 19-თან დაკავშირებული საკითხები: სიმპტომები, პრევენცია, ვაქცინაცია, ცხელი ხაზი	39

კოვიდ-19 ის საწინააღმდეგო ვაქცინაცია	41
ხანდაზმულთა უფლებების დაცვა	43
ქვეყანაში მოქმედი ცხელი ხაზები	45
გზამკვლევის დანართი	47

შესავალი

წინამდებარე დოკუმენტის მიზანია, ბოლნისის მუნიციპალიტეტში მცხოვრებ ხანდაზმულთათვის შექმნას მომსახურებების რუქა, რათა ხელი შეუწყოს მათ და მათზე მზრუნველ პირებს, სპეციალისტებს ერთ სივრცეში თავმოყრილად იხილონ ხანდაზმულთა მხარდამჭერი მომსახურებები და მიიღონ ინფორმაცია ხანდაზმულთა უფლებების შესახებ. დოკუმენტის სამიზნე ჯგუფია ხანდაზმულები, მათი ოჯახის წევრები, მზრუნველები, მომვლელები, ხანდაზმულთა საკითხებზე მომუშავე პირები და უშუალოდ მათთან მომუშავე სპეციალისტები. დოკუმენტი მოკლედ აღწერს სხვადასხვა მხარდამჭერ სამთავრობო და არსამთავრობო მომსახურებების შინაარსს და მომსახურებებში ჩართვის კრიტერიუმებს, მაგალითად ინფორმაციას ჯანდაცვის და სოციალური მომსახურებების, კულტურული და გამაჯანსაღებელი მომსახურებების შესახებ, ამას გარდა სამედიცინო დაწესებულებების, კოვიდ 19-ის პანდემიის პრევენციული ღონისძიებების შესახებ; ამასთან, დოკუმენტში მოკლედ წარმოდგენილია ინფორმაცია ხანდაზმულთა უფლებების და უფლებადამცველი ორგანიზაციების შესახებ და ა.შ.

დოკუმენტის საშუალებით გვსურს შევექმნათ ხანდაზმულთა საჭიროებაზე მორგებული სა-ინფორმაციო დოკუმენტის გამოყენების პრაქტიკა, რომელიც კონცენტრირებული იქნება რეგიონის სპეციფიკაზე, იქნება მარტივად გადმოცემული, სწრაფად წაკითხვადი, სხვადასხვა საჭიროების მქონე პირზე მორგებული. დოკუმენტი მიზნად არ ისახავს მომსახურების ყველა დეტალის დატანას და აღწერას, ვითვალისწინებთ რა დოკუმენტის როლს და მიზანს. ვფიქრობთ, დეტალებზე ინფორმაციისთვის ხანდაზმულებს სოციალური მუშაკები, მერის უფლებამოსილი წარმომადგენლები, ექიმები და სხვა სპეციალისტები დაეხმარებიან შერჩეული მომსახურების შესაბამისად (ან დაეხმარებიან შერჩევაში). ამასთან, აღნიშნული დოკუმენტის გამოყენება შესაძლებელია ხანდაზმულთა უფლებების ადვოკატობის მიმართულებით.

ამასთან, აღნიშნული დოკუმენტი გათვლილია პროექტში ჩართული ხანდაზმულებისთვის, ხანდაზმულთა საკითხებზე მომუშავე სპეციალისტებისთვის, მოხალისეებისთვის და მომსახურების მიმწოდებელი ორგანიზაციებისთვის.

ფსიქო-სოციალური განვითარების კონცეფცია, აქტიური დაბერების აღწერა

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის¹, 2022 წლის 1 იანვრის მონაცემებით საქართველოს მოსახლეობა შეადგენს 3 688 647 ადამიანს. 60+ მოსახლეობის რაოდენობა კი მთელი ქვეყნის მასშტაბით შეადგენს 814 657, მათ შორის ქალების რაოდენობაა 492 798, ხოლო მამაკაცების რაოდენობა 321 859. ამასთან, საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის 2020 წლის მონაცემებით 65 წლისა და უფროსი ასაკის მოსახლეობის წილი მთელ მოსახლეობაში 15,5%-ია.

ასაკში შესვლა ხანგრძლივი, უწყვეტი პროცესია და არ არსებობს მომენტი, როდესაც ადამიანი უცაბედად იგრძნობს დაბერებას. საზოგადოებაში ხანდაზმულების მიმართ გარკვეული დამოკიდებულებები და სტერეოტიპები არსებობს. უარყოფითი სტერეოტიპის ერთ-ერთი

საზოგადოებაში ხანდაზმულების მიმართ გარკვეული დამოკიდებულებები და სტერეოტიპები არსებობს. უარყოფითი სტერეოტიპის ერთ-ერთი გამოხატულებაა განსაკუთრებული დამოკიდებულება ასაკოვანი ადამიანებისადმი, ანუ, ე. წ. „ეიჯიზმი“ (ageism). ეიჯიზმს მივყავართ ხანდაზმული ინდივიდების დისკრიმინაციამდე და გულისხმობს მათი შესაძლებლობების შეზღუდვასა და იზოლირებას.

გამოხატულებაა განსაკუთრებული დამოკიდებულება ასაკოვანი ადამიანებისადმი, ანუ, ეგრეთ წოდებული „ეიჯიზმი“ (ageism). ეიჯიზმს მივყავართ ხანდაზმული ინდივიდების დისკრიმინაციამდე და გულისხმობს მათი შესაძლებლობების შეზღუდვასა და იზოლირებას. დაბერება ბიო-ფსიქო-სოციალური პროცესია და არ გულისხმობს აუცილებლად ფიზიკური ან ფსიქიკური ჯანმრთელობის პრობლემების გაჩენას ასაკთან ერთად. ბუნებრივია, ასაკის მატებასთან ერთად იცვლება ბიოლოგიური პროცესები, ბერდება კანი, ორგანოები აღარ მუშაობენ ისე გამართულად, თუმცა ეს ყოველივე ინდივიდუალურია და შესაბამისად ინდივიდუალურია ადამიანის საჭიროებები.

შესაბამისად, ეიჯიზმი სწორედ ამ ინდივიდუალობას არ ითვალისწინებს და გვთავაზობს ზოგად და განსჯით ხედვას ადამიანებისადმი, რაც ერთმნიშვნელოვნად არღვევს ადამიანის უფლებებს. ხანდაზმულობა, შედეგების მომკის პერიოდია, თუმცა არ ნიშნავს დასასრულს.

მსოფლიოში და საქართველოში არაერთი მაგალითია, იმის, თუ რამდენად აქტიური შეიძლება

¹ საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური (საქსტატი) - <https://www.geostat.ge/ka/modules/categories/41/mosakhleoba>

იყოს ხანდაზმული ადამიანი, შექმნას დოვლათი, იყოს ლიდერი, ქვეყნის ლიდერი, მასწავლებელი, იმუშაოს მიწასთან, იყოს სოციალურად აქტიური და ა.შ. ეს ყოველივე კი მისი სურვილის მიხედვით.

ადამიანის საჭიროებები სამ ნაწილად შეგვიძლია დავყოთ: ბიოლოგიური, ფსიქოლოგიური და სოციალური. ყველას, ბავშვობიდან ხანდაზმულობის ჩათვლით სჭირდება, სამივე სფეროში იყოს დაკმაყოფილებული. მაგალითად, იყოს ჯანმრთელი (ბიოლოგიური), ჰქონდეს საშუალება გაუმკლავდეს ცხოვრებისეულ მოვლენებს ფსიქოლოგიურად და ჰქონდეს მედეგობა პრობლემების მიმართ (ფსიქოლოგიური) და ჰქონდეს შესაძლებლობა მიიღოს განათლება, დასაქმდეს, იყოს სოციალურად აქტიური (სოციალური) - სწორედ ეს უქმნის ადამიანს ბიო-ფსიქო-სოციალურ ბალანსს. მომსახურებებიც აღნიშნულ მიდგომას უნდა ითვალისწინებდეს, მაგალითად, ხანდაზმულთა მომსახურებები მხოლოდ მედიკამენტის მიწოდებას არ უნდა გულისხმობდეს, არამედ საჭიროების შემთხვევაში უნდა მოიცავდეს: ფსიქოლოგის კონსულტაციას საჭიროების მიხედვით, დასაქმების ხელშეწყობას, სოციალური აქტიურობის ხელშეწყობას და ა.შ. როდესაც, ხანდაზმულს აქვს შესაბამისი მხარდაჭერა, ის უფრო მეტად აქტიურია, ჩართულია საზოგადოებრივ საქმიანობაში.

თუმცა, ეს მხოლოდ შესაბამისი სოციალური პოლიტიკის ხელშეწყობითაა შესაძლებელი. ყოველდღიური ბაზისური საჭიროებების დაკმაყოფილებაზე ორიენტირებულ ხანდაზმულს, შესაძლოა აღარ დარჩეს დრო და სივრცე იმისთვის, რომ იფიქროს და იზრუნოს თავისი ცხოვრების სხვა მნიშვნელოვან ასპექტებზე. თუმცა, ხშირად ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობაც განსაზღვრავს ადამიანების ჩართულობას მომსახურებებში. მნიშვნელოვანია, ყველა ხანდაზმულს ჰქონდეს მომსახურებების შესახებ ინფორმაციაზე წვდომა მისთვის ხელსაყრელი გზით და მისი განსაკუთრებული საჭიროებების გათვალისწინებით. მნიშვნელოვანია, ხანდაზმულთა საკითხებზე მომუშავე სპეციალისტიც ასევე აღჭურვილი იყოს შესაბამისი უნარებით და ცოდნით. აქედან გამომდინარე, აღნიშნული დოკუმენტი უზრუნველყოფს ხანდაზმულთა ინდივიდუალური საჭიროებების მიხედვით მომსახურებების შესახებ ინფორმაციაზე წვდომას.

ასევე უნდა აღვნიშნოთ, რომ მნიშვნელოვანია ხანდაზმულთა თემი თავადაც იყოს აქტიური, მიმართოს სახელმწიფოს ცვლილებებისთვის, მოითხოვოს მომსახურებების განვითარება და არსებული მომსახურებების ცვლილება საჭიროებების გათვალისწინებით. საკუთარი ძალებით და/ან სოციალური მუშაკების დახმარებით.

ამიტომ, გადავწყვიტეთ დოკუმენტში მოგვეთავსებინა, ერთი მხრივ ხანდაზმულებისთვის (60+), ინფორმაცია ბოლნისში მოქმედი ჯანდაცვის, სოციალური და სხვა პროგრამების შესახებ. ხოლო მეორე მხრივ, დავხმარებოდით ხანდაზმულებს, რომ უკეთ იყვნენ ინფორმირებულნი, სხვადასხვა მომსახურებაში ჩართვის შესაძლებლობების შესახებ.

მეთოდოლოგია

2022 წელს მოძიებული და გაანალიზებული იქნა ინფორმაცია ბოლნისის მუნიციპალიტეტის მერიის და სახელმწიფო პროგრამების, იმ არასამთავრობო ორგანიზაციების შესახებ, რომლებიც ხანდაზმულებს სხვადასხვა მომსახურებას სთავაზობენ, ამასთან ადგილობრივი სამედიცინო დაწესებულებების, უფლებადამცველი ორგანიზაციების, კოვიდ 19-ის პანდემიის პრევენციული ღონისძიებების შესახებ, ადგილობრივი ტრანსპორტის, კულტურული ღონისძიებების შესახებ და ა.შ. ქვემოთ გამოყენებული ინფორმაცია, ბოლნისის მუნიციპალიტეტის პროგრამების შესახებ ეყრდნობა წერილობით გამოთხოვილ ოფიციალურ ინფორმაციას, ამასთან, ინფორმაციის მისაღებად გამოყენებულია ბოლნისის მერიის ვებგვერდი (www.bolnisi.gov.ge) და 2022 წლის დადგენილება, „ბოლნისის მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი ბიუჯეტიდან სოციალური დახმარების გაცემისა და მიღების წესი“.

რაც შეეხება, სახელმწიფო პროგრამების შესახებ ინფორმაციას, იგი ეყრდნობა, 2022 წლის აგვისტოს თვეში გამოთხოვილ ინფორმაციას საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროდან, სოციალური მომსახურების სააგენტოდან და აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობიდან.

არასამთავრობო ორგანიზაციების მომსახურებებთან დაკავშირებით, ერთის მხრივ ინფორმაცია მოწოდებულია მუნიციპალიტეტის მხრიდან, თუ რომელ ორგანიზაციებთან თანამშრომლობენ და მეორე მხრივ, ჩატარდა დამატებითი მოკვლევა არასამთავრობო ორგანიზაციების და სატელეფონო გამოკითხვა, სახელმძღვანელოს სრულყოფილად შემუშავებისთვის.

დაბოლოს ინფორმაცია საავადმყოფოების, სამედიცინო დაწესებულებების, კულტურული დაწესებულებების და ღონისძიებების, ტრანსპორტის და COVID-19-ის შესახებ მოძიებულია ოფიციალური განცხადებებიდან, ვებგვერდებიდან და სატელეფონო გამოკითხვიდან, რომელიც განხორციელდა 2022 წლის აგვისტოში.

² ბოლნისის მუნიციპალიტეტის მერიის ოფიციალური ვებგვერდი: <https://bolnisi.gov.ge/>

³ ბოლნისის მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი ბიუჯეტიდან სოციალური დახმარების გაცემისა და მიღების წესი - <https://bolnisi.gov.ge/sasargeblo-informacia1/socialuri-programebi/1458-bolnisis-municipalitetis-adgilobrivi-biujetidan--socialuri-daxmarebis-gacemisa-da-mighebis-tsesi.html>

ინფორმაცია ბოლნისის მუნიციპალიტეტის შესახებ

ბოლნისის მუნიციპალიტეტი ქვემო ქართლის ცენტრალურ ნაწილში მდებარეობს. იგი მდებარეობს მდინარე მაშავერას შუა დინებაში, ზღვის დონიდან 550 მეტრის სიმაღლეზე, თბილისიდან 64 კილომეტრში. ბოლნისი მდებარეობს რკინიგზის სადგური მარნეულ-კაზრეთის ხაზზე. ბოლნისის მუნიციპალიტეტს აღმოსავლეთით ესაზღვრება მარნეულის მუნიციპალიტეტი, დასავლეთით დმანისის მუნიციპალიტეტი, ჩრდილოეთით-თეთრიწყაროს მუნიციპალიტეტი, ხოლო სამხრეთით სომხეთის რესპუბლიკა. მუნიციპალიტეტის ფართობია – 804,2 კმ².

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის 2014 წლის საყოველთაო აღწერის შედეგების მიხედვით, ბოლნისის მოსახლეობა შეადგენს 53 590 მოსახლეს⁴. ბოლნისის მუნიციპალიტეტის მიერ მოწოდებული ინფორმაციის მიხედვით (წერილი #106-1062226313), მუნიციპალიტეტში

ცხოვრობს 10 162 ათასი ხანდაზმულია (60+), რომელთაგან ქ. ბოლნისის ადმინისტრაციულ ერთეულში რეგისტრირებულია 1 680, ხოლო სასოფლო დასახლებებში 8 482, აქედან 3 251 კაცია და 6 912 ქალი, მათ შორის 137 შეზღუდული შესაძლებლობის მქონეა.

ბოლნისის მუნიციპალიტეტი აერთიანებს 49 დასახლებულ პუნქტს და 1 ქალაქს. მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული ცენტრია ქალაქი ბოლნისი, სადაც განთავსებულია ბოლნისის მუნიციპალიტეტის მერია. ხოლო მუნიციპალიტეტის სამართავად შექმნილია 14 ადმინისტრაციული ცენტრი. მათ შორისაა: (1) კაზრეთი (დაბა კაზრეთი, სოფელი ბალიჭი); (2) თამარისი (დაბა თამარისი, სოფლები: ცურტავი, ფარიზი); (3) ნახიდური (სოფლები: ნახიდური, ხიდისყური, მუხრანა, ბალახაური, ჭაპალა, მწყნეთი); (4) ტალავერი (სოფლები: ტალავერი, სავანეთი); (5) მამხუტი (სოფლები: მამხუტი, ზემო არქევანი, ქვემო არქევანი, ხატავეთი); (6) რაჭისუბანი (სოფლები: რაჭისუბანი, სამტრედო, ვანათი, ხატისოფელი); (7) რატევნი (სოფლები: რატევანი, ზვარეთი); (8) სოფელი ქვემო ბოლნისი (სოფელი ქვემო ბოლნისი); (9) ბოლნისის ცენტრი (სოფლები: ბოლნისი, ზემო ბოლნისი, სამწევრისი, ფოლადაური); (10) აკაურთი (სოფლები: აკაურთა, ძეძვნარიანი, ფოცხვერიაანი, იწრია, ძველი ქვეში, გეტა, ბერთაკარი, სენები); (11) დარბაზი (სოფლები: დარბაზი, წიფორი, ხახალაჯვარი, ჭრეში); (12) სოფელ ტანძია; (13) ქვეში (სოფლები: ქვეში, ჯავშანიანი, კიანეთი, მუშევანი, საბერეთი); (14) სოფელ დისველი⁵.

⁴ საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სააგენტო - <https://www.geostat.ge/ka/modules/categories/41/mosakhleoba>

⁵ ბოლნისის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული ცენტრები <https://www.matsne.gov.ge/ka/document/view/1273793?publication=0>

ბოლნისის მუნიციპალიტეტის მერიის საკონტაქტო ინფორმაცია

მის.: ქ. ბოლნისი, სულხან-საბა ორბელიანის ქუჩა N106

ტელ.: 0358222555

ელ. ფოსტა: bolnisi.municipality@bolnisi.gov.ge

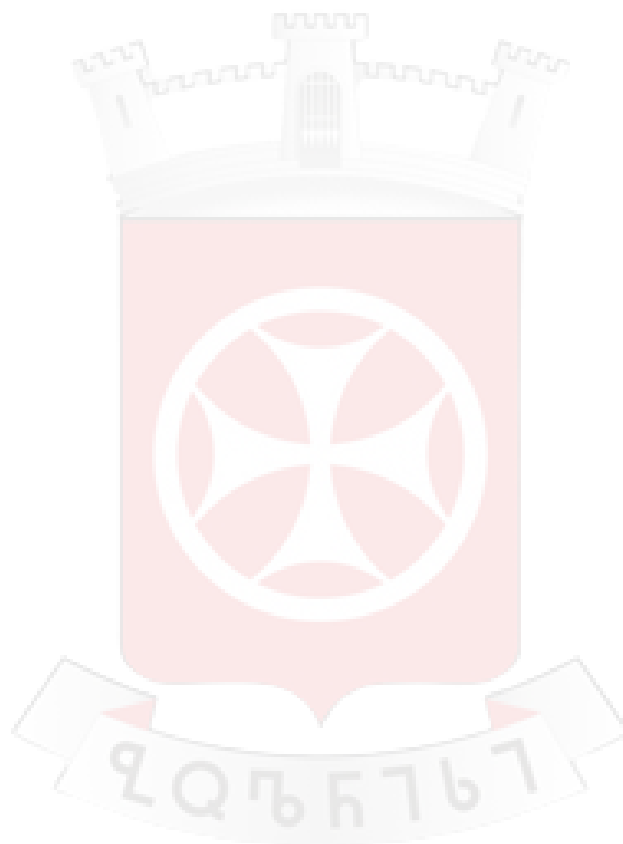
ვებგვერდი: www.bolnisi.gov.ge

სამუშაო საათები: ორშაბათი - პარასკევი, 10:00 -18:00 საათი

ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამსახურის უფროსი: იროდი

უგრეხელიძე

ტელ: 599 85 98 64

ბოლნისის მერის წარმომადგენლები ადმინისტრაციულ ერთეულებში⁶

წარმომადგენელი	ადმინისტრაციული ერთეული	ტელეფონი	ელ. ფოსტა
დimitრი მოდებაძე	ქ. ბოლნისი, სულხან-საბა ორბელიანის ქუჩა N106	599 85 97 51	dimitri.modebadze@bolnisi.gov.ge
ზურაბ შაინიძე	სოფელი დისველი	599 85 99 34	z.shainidze@bolnisi.gov.ge
ელიმხან გაჯიევი	სოფლები: აკაურთი, ძეძენარიანი, ფოცხვერიანი, იწრი, ძველი ქვეში, გეტა, ბერთაკარი და სენე	599 85 97 99	
რასმია სალახლი	სოფლები: მამხუტი, ზემო არქევანი, ქვემო არქევანი და ხატავეთი	599 85 99 24	rasmia.salakhli@bolnisi.gov.ge
დავით ჯაყელი	დაბა კაზრეთი და სოფელი ბალიჭი	551 43 43 74	
ალი გურბანოვი	დაბა თამარისის, სოფელი ცურტავი, სოფელი თამარისი	599 85 99 33	ali.gurbanovi@bolnisi.gov.ge
ვაზირ ლაზგიევი	სოფლები: დარბაზი, წიფორი, ხახალაჯვარი, ქრეში	599 85 99 27	vazir.lazgievi@bolnisi.gov.ge
რობიზონ სელიმაშვილი	სოფლები: ქვეში, ჯავშანიანი, კიანეთი, მუშევანი, საბერეთი	599 85 99 30	robizon.selimashvili@bolnisi.gov.ge
მამუკა ჩაჩანიძე	სოფლები: რატევანი და ზვარეთი	599 85 99 29	mamuka.chachanidze@bolnisi.gov.ge
არმენ არუთიუნიანი	სოფლები: ბოლნის, ზემო ბოლნისი, სამწვერისი, ფოლადაური	595 21 21 52	
თალეხ აივაზოვი	სოფლები: ნახიდური, ხიდისყური, მუხრანა, ბალახაური, ჭაპალა, მწყნეთი	599 85 99 23	talekh.aivazovi@bolnisi.gov.ge
ნუგზარ რეხვიაშვილი	სოფლები: რაჭისუბნი, სამტრედო, ვანათი, ხატისოფლი	599 85 99 31	nugzar.rekhvashvili@bolnisi.gov.ge
ნოვრუზ აივაზოვი	სოფლები: ტალავერი, სავანეთი	599 85 99 26	novruz.aivazovi@bolnisi.gov.ge
ავთანდილ გაბლიანი	სოფელი ტანძია	591 75 06 03	avtandil.gablani@bolnisi.gov.ge
უმბათ ტუკანოვი	სოფელი ქვემო ბოლნისი	599 85 99 22	umbat.tukanovi@bolnisi.gov.ge

⁶ მერიის წარმომადგენლები ადმინისტრაციულ ერთეულებში - <http://bolnisi.gov.ge/gamgeoba/gamgeblis-tsarmomadgenlebi-administraciul-erteulebshi>

ბოლნისის მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი თვითმმართველობის პროგრამები

ქვემოთ განხილულია ბოლნისის მერიის მუნიციპალური პროგრამები. წარმოდგენილი პროგრამები, როგორც ჯანდაცვის ისე სოციალური არის ერთჯერადი, წლის განმავლობაში. ხოლო მათი განახლება, დახვეწა ან შეცვლა ხდება ყოველ წლიურად. პროგრამით სარგებლობის მსურველებმა, რომლებიც აკმაყოფილებენ პროგრამით გათვალისწინებულ კრიტერიუმებს, უნდა მიმართონ ბოლნისის მუნიციპალიტეტს განცხადებით, რათა შეძლონ სარგებლობა ამა თუ იმ ერთჯერადი პროგრამით/დახმარებით. აქ წარმოდგენილი ჯანდაცვის და სოციალური პროგრამები არის 2022 წლის “ბოლნისის მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი ბიუჯეტიდან სოციალური დახმარების გაცემისა და მიღების წესის ფარგლებში“, რომლით სარგებლობაც ბენეფიციარებს შეუძლიათ 2022 წლის დეკემბრის ჩათვლით, ერთჯერადად. ქვემოთ წარმოდგენილია, მხოლოდ ის მუნიციპალური პროგრამები, რომელთა სამიზნე ჯგუფი ან ერთ-ერთი სამიზნე ჯგუფია ხანდაზმულები (60+).

ჯანმრთელობის დაცვის პროგრამები

ქრონიკული დაავადებებით დაავადებულ ბენეფიციართა მედიკამენტებით უზრუნველყოფა (რასაც სრულად ან საერთოდ არ აფინანსებს საყოველთაო ჯანდაცვა, რეფერალური პროგრამები და სხვა დაზღვევები)

პროგრამით მოსარგებლები არიან შემდეგი ქრონიკული დაავადებების მქონე პირები:

- ეპილეფსია
- პარკინსონი
- ბრონქიალური ასთმა
- ფილტვის ქრონიკული ობსტრუქცია
- ონკოლოგიური დაავადებები

ონკოლოგიური დაავადებების მქონე ბენეფიციარების სამედიცინო უზრუნველყოფა (რასაც სრულად ან საერთოდ არ აფინანსებს საყოველთაო ჯანდაცვა, რეფერალური პროგრამები და სხვა დაზღვევები)

სამედიცინო დახმარება გათვლილია:

- სტაციონარული და ამბულატორიული მკურნალობისათვის

- დიაგნოსტიკური მკურნალობისთვის
- მედიკამენტური მკურნალობისთვის (მხოლოდ ავთვისებიანი სიმსივნეების შემთხვევაში)

სოციალურად დაუცველ ბენეფიციარების სამედიცინო უზრუნველყოფა, რომელთა სარეიტინგო ქულა არ აღემატება 200 000-ს და ქულა მიენიჭათ გასული და მიმდინარე წლების პერიოდში, გარდა იმ ოჯახებისა, რომელთაც ჰყავთ 16 წლამდე ასაკის წევრი და სარეიტინგო ქულა არ აღემატება 130 000-ს.

სამედიცინო დახმარება გაენჯათ:

- სტაციონარული და ამბულატორიული მკურნალობისათვის
- დიაგნოსტიკური მკურნალობისთვის
- მედიკამენტური მკურნალობისთვის

სოციალური პროგრამები

ერთჯერადი მატერიალური (ფულადი) დახმარებით უზრუნველყოფა:

- სოციალურად დაუცველი ბენეფიციარები, რომელთა სარეიტინგო ქულა არ აღემატება 65 000-ს
- სოციალურად დაუცველი ბენეფიციარები, რომელთა სარეიტინგო ქულა არის 65 000-დან 150 000-მდე და ქულა მიენიჭათ გასული და მიმდინარე წლების პერიოდში, გარდა იმ ოჯახებისა, რომელთაც ჰყავთ 16 წლამდე ასაკის წევრი და სარეიტინგო ქულა არ აღემატება 100 000-ს
- ასი და მეტი წლის ხანდაზმული
- „ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის აღკვეთის, ძალადობის მსხვერპლთა დაცვისა და დახმარების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად განსაზღვრული მსხვერპლი

შებლდული შესაძლებლობების მქონე ბენეფიციარების ყოველთვიური მატერიალური დახმარება.

პროგრამით მოსარგებლები

- მხედველობის მკვეთრად და მნიშვნელოვნად გამოხატული შებლდული

შესაძლებლობების მქონე 18 წელზე მეტი ასაკის ბენეფიციარები

- დიალიზის სახელმწიფო პროგრამით მოსარგებლე ის ბენეფიციარები, რომლებიც მარნეულის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მდებარე სამედიცინო დაწესებულებებში იღებენ სამედიცინო მომსახურებას
- ის ბენეფიციარები, რომლებიც ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მდებარე სამედიცინო დაწესებულებებში იღებენ სამედიცინო მომსახურებას

სოციალურად დაუცველი ოჯახების გათბობის სეზონზე მატერიალური დახმარებით უზრუნველყოფა.

პროგრამით მოსარგებლები

- გათბობის სეზონის დასაწყისში ბოლნისის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიულ ერთეულებში, სადაც არ მიეწოდება ბუნებრივი გაზი, ერთჯერადი ფულადი დახმარება - 250 (ორას ორმოცდაათი) ლარის ოდენობით
- სოციალურად დაუცველი (65 000-მდე სარეიტინგო ქულა) მარტოხელა პენსიონერები
- სოციალურად დაუცველი (65 000-მდე სარეიტინგო ქულა) შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირების ოჯახები
- სოციალურად დაუცველი (65 000-მდე სარეიტინგო ქულა) მრავალშვილიანი (სამი და მეტი არასრულწლოვანი) ოჯახები

ბინის ქირით უზრუნველყოფის პროგრამა.

პროგრამით მოსარგებლები

- სოციალურად დაუცველი უსახლკარო - მუდმივი, განსაზღვრული საცხოვრებელი ადგილის არმქონე ოჯახები, რომელთა სარეიტინგო ქულა არ აღემატება 100 000-ს და აღნიშნული ქულა მიენიჭათ გასული და მიმდინარე წლების პერიოდში, გარდა იმ ოჯახებისა, რომელთაც ჰყავთ 16 წლამდე ასაკის წევრი.
- „ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში აღკვეთის, ძალადობის, მსხვერპლთა დაცვის და დახმარების“ საქართველოს კანონის შესაბამისად განსაზღვრული მსხვერპლი.

ომისა და სამხედრო ძალების ვეტერანთა და საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის საომარი მოქმედებების დროს დაღუპულთა და დაკარგულთა ოჯახების ერთჯერადი მატერიალური დახმარება.

პროგრამით მოსარგებლები

- მეორე მსოფლიო ომის ვეტერანები (9 მაისს)
- 2008 წლის აგვისტოს საომარი მოქმედებების დროს გარდაცვლილთა ოჯახები მიმდინარე წლის 8 აგვისტოს (ოჯახის მხოლოდ ერთი წევრი)
- საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის ომში დაღუპულთა და უგზო-უკვლოდ დაკარგულთა ოჯახები მიმდინარე წლის 27 სექტემბერს (ოჯახის მხოლოდ ერთი წევრი)

სტიქიით დაზარალებული ოჯახების დახმარება.

გასულ და მიმდინარე წლებში სტიქიის (უპირატესად დამანგრეველი ხასიათის ბუნების მოვლენის - მიწისძვრა, სეტყვა, წყალდიდობა, დიდთოვლიანობა, ქარიშხალი, მეწყერი, ღვარცოფი), ხანძრის, სხვა უბედური და ფორსმაჟორული შემთხვევის შედეგად საცხოვრებელ სახლებზე მიყენებული ზიანის აღსადგენად, დაზარალებული ოჯახებისთვის ერთჯერადი მატერიალური დახმარება. დახმარება გაიცემა ზარალის ოდენობის შესაბამისად, აღნიშნული საკითხების შემსწავლელი სამუშაო ჯგუფის დასკვნისა და მუნიციპალიტეტის მერის ბრძანების საფუძველზე.

გარდა ამისა, დაზიანებული (ან დაუსრულებელი) საცხოვრებელი სახლების აღდგენა (მინიმალური საცხოვრებელი პირობების შექმნა/დასრულება) მოხდება შემდეგი კატეგორიის ოჯახებისათვის:

- ბოლნისის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მცხოვრები იძულებით გადაადგილებულ პირთა - დევნილთა ოჯახებისათვის (რომელთა სარეიტინგო ქულა არ აღემატება 100 000-ს)
- სტიქიის შედეგად მაღალმთიანი რაიონებიდან ბოლნისის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე გადმოსახლებული, სოციალურად დაუცველი ოჯახებისათვის (სარეიტინგო ქულა არ აღემატება 100 000-ს), რომელთა სახლებიც არ არის საცხოვრებლად ვარგისი
- სოციალურად დაუცველი მრავალშვილიანი ოჯახებისათვის (რომელთა სარეიტინგო ქულა არ აღემატება 100 000-ს და რომლებსაც 65 000-დან 100 000-მდე ქულა მინიჭებული აქვთ 2018-2019 წლებში), რომელთაც ჰყავთ სამი ან მეტი შვილი და საცხოვრებელი სახლები არ არის საცხოვრისად ვარგისი
- სოციალურად დაუცველი მარტოხელა პენსიონერებისათვის (სარეიტინგო ქულა არ აღემატება 100 000-ს), რომელთა საცხოვრებელი სახლებიც არ არის საცხოვრებლად ვარგისი
- ოჯახებისათვის, რომლებიც იმყოფებიან უკიდურეს ეკონომიკურ გასაჭირში და დახმარების გაცემის მომენტში ვერ ხვდებიან ამ მუხლით გათვალისწინებულ კატეგორიებში.

გარდა, „ბოლნისის მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი ბიუჯეტიდან სოციალური დახმარების გაცემისა და მიღების წესის“ ფარგლებში არსებული პროგრამებისა, ბოლნისის მუნიციპალიტეტი ხანდაზმულებს სთავაზობს შემდეგი სახის მომსახურებებს:

ბოლნისის მუნიციპალიტეტის ბოლნისის სათნოების სახლი

ბოლნისის მუნიციპალიტეტში, 2007 წლიდან ფუნქციონირებს „ბოლნისის მუნიციპალიტეტის ბოლნისის სათნოების სახლი“. სათნოების სახლის მიზანია ბოლნისის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე რეგისტრირებული, უმწეო, მართხელა, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ხანდაზმული ადამიანების მოვლა-პატრონობა. ბოლნისის სათნოების სახლში, ამ დროისთვის ირიცხება 15 მიუსაფარი ხანდაზმული.

სათნოების სახლი ხანდაზმულებს სთავაზობს:

- მოვლა-პატრონობას;
- პირველად სამედიცინო მომსახურებას;
- ჯანმრთელობის მდგომარეობაზე სისტემატიური მეთვალყურეობას;
- რაციონალურ, ბალანსირებულ, დიეტურ სამჭერად კვებას;
- მწოლიარე ბენეფიციარების სანიტარულ-ჰიგიენური პროცედურებით უზრუნველყოფას.

გარდა 24 საათიანი მომსახურებისა, „ბოლნისის მუნიციპალიტეტის ბოლნისის სათნოების სახლი“ უზრუნველყოფს მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე უკიდურესად შეჭირვებულ 350 ბენეფიციარს ერთჯერადი კვებით, ყოველ დღე შაბათ-კვირის გარდა.

აღნიშნული პროგრამით სარგებლობა შეუძლიათ ბოლნისის მუნიციპალიტეტში მცხოვრებ შეჭირვებულ ბენეფიციარებს, მათ შორის ხანდაზმულებს. დღეისათვის 350 ბენეფიციარიდან 117 ხანდაზმულია (60+).

სამუშაო დღე: ყოველ დღე, შაბათ-კვირის გარდა

მისამართი: ქ. ბოლნისი, სულხან-საბა ორბელიანის 102 ბ

შინმოვლის პროგრამა

ბოლნისის მუნიციპალიტეტმა 2017 წელს, ევანგელისტურ-ლუთერანულ დიაკონურ სამსახურთან ერთად დააფუძნა შინმოვლის სამსახური, რომელშიც ჩართვა შეეძლო ქ.

ბოლნისში, სოფ. რატევანში, სოფ რაჭისუბანში, დაბა კაზრეთში მცხოვრებ სანოლს/სახლს მიჯაჭვულ, მართოხელა და ხანდაზმულ ადამიანებს, რომლებიც უმწეონი იყვნენ დაავადებისა და გაჭირვების წინაშე (პროგრამით სარგებლობდა 9 ბენეფიციარი).

2018 წელს ბოლნისის მუნიციპალიტეტის მერიამ დამოუკიდებლად გააგრძელა „შინმოვლის“ სერვისი/პროგრამა, რომლითაც დღემდე სარგებლობს, ბოლნისის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მცხოვრები 30 ხანდაზმული.

ჩართვის კრიტერიუმები: ამ დროისთვის შინმოვლის პროგრამაში ჩასართავი კრიტერიუმები განერილი არ არის. სოციალური მუშაკის შეფასების საფუძველზე ხდება ხანდაზმულების ჩართვა პროგრამაში.

კრიზისული ცენტრი

2017 წლიდან ფუნქციონირებს კრიზისული ცენტრი, რომლის მიზანია უზრუნველყოს პირდაპირი დაცვა და დახმარება, ოჯახური და სექსუალური ძალადობის შედეგად დაზარალებული მოქალაქეების (მათ შორის ხანდაზმული პირების).

პროგრამით მოსარგებლები: ძალადობის მსხვერპლი ბავშვები, ქალები, ხანდაზმულები, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირები.

ოჯახში ძალადობის მსხვერპლი, პროგრამით უზრუნველყოფილია:

- თავშესაფრით;
- სამედიცინო მომსახურებით;
- პიგიენური საშუალებებით;
- კვებით;
- სოციალური მუშაკის მომსახურებით;
- ექთნის მომსახურებით.

ჩართვის წინაპირობად განისაზღვრება ძალადობა ან კრიზისული მდგომარეობა, როდესაც ბენეფიციარს არ აქვს თავშესაფარი და საჭიროებს მას.

ცენტრალური მთავრობის ტერიტორიული ერთეულები

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო

მის.: თბილისი, ავ. წერეთლის გამზ. 144

ტელ.: (032) 2 51 00 26

ცხელი ხაზი: 15 05

ელ. ფოსტა: info@moh.gov.ge

ვებგვერდი: <https://www.moh.gov.ge/>

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან
დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და
სოციალური დაცვის სამინისტრო

საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს შეგიძლიათ მიმართოთ, თუ გესაჭიროებათ ჩამოთვლილი ჯანმრთელობის დაცვის სახელმწიფო პროგრამებიდან შემდეგი:

1. საყოველთაო ჯანმრთელობის დაცვის სახელმწიფო პროგრამა (ამბულატორიული და სტაციონარული მომსახურება);
2. C ჰეპატიტის მართვის სახელმწიფო პროგრამა;
3. დაავადებათა ადრეული გამოვლენა და სკრინინგი;
4. იმუნიზაცია;
5. ეპიდზედამხედველობის პროგრამა;
6. უსაფრთხო სისხლი;
7. ტუბერკულოზის მართვა;
8. აივ ინფექცია/შიდსის მართვა ;
9. ჯანმრთელობის ხელშეწყობის პროგრამა;
10. ფსიქიკური ჯანმრთელობა;
11. დიაბეტის მართვა;
12. დიალიზი და თირკმლის ტრანსპლანტაცია;

13. პარკინსონისა და ეპილეფსიის სამკურნალო მედიკამენტებით უზრუნველყოფა, შესაბამისი მედიკამენტებით;
14. ინკურაბელურ პაციენტთა პალიატიური მზრუნველობა;
15. პირველადი და გადაუდებელი სამედიცინო დახმარების უზრუნველყოფა;
16. რეფერალური მომსახურება;
17. ქრონიკული დაავადებების სამკურნალო მედიკამენტებით უზრუნველყოფა;
18. ახალი კორონა ვირუსული დაავადების COVID 19-ის მართვა.

სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტო სააგენტოს ქვემო ქართლის სოციალური მომსახურების სამხარეო ცენტრი

მის.: ქ. რუსთავი, ცურტაველის ქ. N5ა;

ტელ.: (0341) 22 06 08

ცხელი ხაზი: 15 05

ელ. ფოსტა: info@ssa.gov.ge

სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს შეგიძლიათ მიმართოთ იმ შემთხვევაში, თუ გესაჭიროებათ ჩამოთვლილი სოციალური დაცვის პროგრამებიდან შემდეგი:

- სახელმწიფო პენსია (ქალი 60 წ, მამაკაცი 65 წ.);
- ფულადი სოციალური დახმარება ;
- საყოფაცხოვრებო სუბსიდია;
- სოციალური პაკეტი შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებისთვის;
- ომის მონაწილეთა რეაბილიტაციის ხელშეწყობის ქვეპროგრამა;
- სათემო ორგანიზაციებში მომსახურებით უზრუნველყოფის ქვეპროგრამა;
- დამხმარე საშუალებებით უზრუნველყოფის ქვეპროგრამის ყავარჯნებით, ხელჯოხ-ყავარჯნებით, უსინათლოთა ხელჯოხებითა და გადასაადგილებელი ჩარჩოებით უზრუნველყოფის კომპონენტი;

- დამხმარე საშუალებებით უზრუნველყოფის ქვეპროგრამის სმენის აპარატებით უზრუნველყოფის კომპონენტი;
- სოციალური შეღავათები მაღალმთიან დასახლებაში.

სსიპ - ადამიანით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დაცვისა და დახმარების სახელმწიფო ფონდი

ქვემო ქართლის რეგიონული ცენტრი

მის.: ქ. რუსთავი, ი. ცურტაველის ქ. N5ა

ტელ.: (032) 2 39 53 11

ცხელი ხაზი: 116 006

ელ. ფოსტა: infocareagency@moh.gov.ge

ვებგვერდი: <http://atipfund.gov.ge/>

ადამიანით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დაცვისა და დახმარების სახელმწიფო ფონდი

ადამიანით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დაცვისა და დახმარების სახელმწიფო ფონდს შეგიძლიათ მიმართოთ იმ შემთხვევაში, თუ გესაჭიროებათ ჩამოთვლილი პროგრამებიდან შემდეგი:

ადამიანით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დაცვისა და დახმარების სახელმწიფო ფონდი ახორციელებს ძალადობის მსხვერპლთა დაცვის და დახმარების პროგრამას, რომლის ფარგლებშიც საქართველოს მასშტაბით მოქმედებს ცხელი ხაზი - 116 006.

ცხელი ხაზის გამოყენება შეუძლიათ ოჯახში ძალადობის მსხვერპლ ქალებს, ხანდაზმულებს, ბავშვებს, ოჯახის ნებისმიერ წევრს, რომელზეც ხორციელდება ფიზიკური (ცემა, წამება, ფიზიკური შეურაცხყოფა, ჯანმრთელობის დაზიანება...), ფსიქოლოგიური (შეურაცხყოფა, შანტაჟი, დამცირება, მუქარა...), სექსუალური (სექსობრივი კავშირი ან სექსუალური ხასიათის სხვაგვარი ქმედება ძალადობით...), ეკონომიკური (საკვებით, საცხოვრებლით სარგებლობის, შრომის უფლებისა და თანასაკუთრებით

სარგებლობის უფლების შეზღუდვა...) ძალადობა და ხდება უგულვებელყოფა (მშობლის/კანონიერი წარმომადგენლის მიერ ბავშვის ფიზიკური, ფსიქოლოგიური საჭიროებების დაუკმაყოფილებლობა, საფრთხისგან დაუცველობა....). შესაბამისად, ოჯახში ძალადობა გულისხმობს ოჯახის ერთი წევრის მიერ მეორის უფლებებისა და თავისუფლებების დარღვევას.

ვინ ითვლება ოჯახში ძალადობის მსხვერპლად?

მსხვერპლი არის ქალი, აგრეთვე ოჯახის ნებისმიერი წევრი, რომელთა კონსტიტუციური უფლებები და თავისუფლებები დაირღვა უგულვებელყოფით ან/და ფიზიკური, ფსიქოლოგიური, ეკონომიკური ან სექსუალური ძალადობით ან იძულებით და რომლებსაც მსხვერპლის სტატუსი განუსაზღვრა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს შესაბამისმა სამსახურმა, სასამართლო ორგანომ ან/და გენდერული თანასწორობის, ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახში ძალადობის საკითხებზე მომუშავე უწყებათაშორის კომისიასთან არსებულმა ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის მსხვერპლის სტატუსის განმსაზღვრელმა ჯგუფმა (შემდგომ - მსხვერპლის იდენტიფიცირების ჯგუფი)⁷.

ფონდი ოჯახში ძალადობის მსხვერპლ პირებს სთავაზობს თავშესაფრის ან კრიზისული ცენტრის მომსახურებას.

პროგრამით გათვალისწინებული მომსახურება მოიცავს თავშესაფრის ან კრიზისული ცენტრის ფარგლებში:

- ⊙ ფსიქოლოგიურ-სოციალური დახმარებას/რეაბილიტაციას;
- ⊙ სამედიცინო მომსახურების ორგანიზებას/მიღებას;
- ⊙ სამართლებრივი დახმარებას (მათ შორის, სასამართლო და სამართალდამცავ ორგანოებში წარმომადგენლობით) საჭიროების შემთხვევაში, თარჯიმნის მომსახურებას;
- ⊙ ოჯახსა და საზოგადოებაში რეინტეგრაციის ხელშეწყობას ან/და სხვა სახის მომსახურებას;
- ⊙ დროებითი სადღეღამისო საცხოვრის თავშესაფარში (მხოლოდ მსხვერპლს/დაზარალებულს დამოკიდებულ პირებთან ერთად), რაც მოიცავს კვებით, ჰიგიენის და პირველადი მოხმარების სხვა საშუალებებით უზრუნველყოფას;

⁷ სიპ - ადამიანით ვაჭრობის (ტრეფიკინგის) მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დაცვისა და დახმარების სახელმწიფო ფონდი. ძალადობის მსხვერპლთა დაცვა და დახმარება. <http://atipfund.gov.ge/geo/static/9>

- ◉ დროებითი სადღეღამისო საცხოვრის კრიზისულ ცენტრში (სავარაუდო მსხვერპლს დამოკიდებულ პირებთან ერთად), რაც მოიცავს კვებით, ჰიგიენის და პირველადი მოხმარების სხვა საშუალებებით უზრუნველყოფას.

ხანდაზმულთა პანსიონატები

ხანდაზმულთა პანსიონატში მოთავსებას/ჩარიცხვას ექვემდებარება ხანდაზმული (მამაკაცი 65 წლის ასაკიდან და ქალი 60 წლის ასაკიდან), ასევე შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირი 60 წლის ასაკიდან, გარდა ფსიქიკური აშლილობის მქონე შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირისა.

წარსადგენი დოკუმენტაცია: პანსიონატში ჩასარიცხად წერილობით უნდა მიმართოთ სოციალური მომსახურების სააგენტოს.

პირის ხანდაზმულთა პანსიონატში ჩარიცხვის თაობაზე გადაწყვეტილებას იღებს რეგიონული საბჭო (სოციალური მომსახურების სააგენტო, როგორც მეურვეობისა და მზრუნველობის ორგანოს სათათბირო ორგანო). ხანდაზმულთა პანსიონატში პირის მოთავსებასთან ერთად რეგიონული საბჭო იღებს გადაწყვეტილებას აღნიშნულ პანსიონატში პირის სრული სახელმწიფო დაფინანსებით, თანადაფინანსებით, თუ დაფინანსების გარეშე მოთავსების თაობაზე.

პანსიონატში ჩარიცხვას არ ექვემდებარებიან პირები:

- » მწვავე ინფექციური დაავადებით;
- » ტუბერკულოზის აქტიური ფორმით;
- » აქტიური სიფილისით;
- » კანის გადამდები დაავადებით;
- » თავისა და ზურგის ტვინის თიაქრების ღია ფორმით;
- » ცენტრალური ნერვული სისტემის მწვავე დაავადებით.

პანსიონატებში ბენეფიციარები უზრუნველყოფილნი არიან:

- » ბენეფიციართა სადღეღამისო მომსახურებით;
- » დღის განმავლობაში ოთხჯერადი კვებით;
- » შემოქმედებითი უნარების განვითარებით;
- » ჯანსაღი ცხოვრების წესის სწავლებითა და პრაქტიკული ყოფითი უნარების განვითარებით;
- » პანსიონატი უზრუნველყოფს პირველადი სამედიცინო მომსახურებას, სამკურნალო-სარეაბილიტაციო ღონისძიებების გატარებას და საჭიროების შემთხვევაში, ამბულატორიული და სტაციონარული სამედიცინო მომსახურების ორგანიზებას;

- » ფსიქოლოგის მომსახურებით უზრუნველყოფს;
- » უზრუნველყოფს ყველა იმ ღონისძიებით, რომელიც ემსახურება ბენეფიციარის სრულფასოვან განვითარებას.

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა

მის.: ქ. თბილისი, ალ. ყაზბეგის გამზირი 42, 0186

ტელ.: (032) 237 61 44

ცხელი ხაზი: 143

ელ. ფოსტა: info@abkhazia.gov.ge

ვებგვერდი: <http://www.abkhazia.gov.ge/home>

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს საქმიანობის მთავარი მიმართულებაა აფხაზეთიდან დევნილი მოსახლეობისთვის სახელმწიფო ჯანდაცვითი პროგრამების მიღმა არსებული სამკურნალო - სადიაგნოსტიკო სერვისების ცალკეულ სახეებზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფით, სხვადასხვა პროფილის მიზნობრივი პროგრამების რეალიზაციით. მოქმედი პროგრამები ხელმისაწვდომია საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში მცხოვრებ აფხაზეთიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთათვის - ასაკობრივი შეზღუდვების გარეშე, გარდა განათლების ხელშეწყობის პროგრამაში შემავალი ქვეპროგრამებისა.

სამინისტროში მოქმედი ჯანმრთელობის დაცვის პროგრამები:

1. აფხაზეთიდან დევნილთა და ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიაზე მუდმივად მცხოვრებ პირთა ამბულატორიული დახმარების პროგრამა;
2. აფხაზეთიდან დევნილთა და ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიაზე მუდმივად მცხოვრებ პირთა ჰოსპიტალური დახმარების პროგრამა
3. აფხაზეთიდან დევნილ და ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიაზე მუდმივად მცხოვრებ პირთა სოციალური მხარდაჭერის პროგრამა;
4. აფხაზეთის ოკუპირებულ ტერიტორიაზე მოქმედი სამედიცინო დაწესებულებების (მათ შორის კოვიდ-სტაციონარების) მედიკამენტებით მხარდაჭერის პროგრამა;
5. ოკუპირებული აფხაზეთის ტერიტორიაზე მუდმივად მცხოვრებ მოქალაქეობის

არქონე პირთა საკონსულტაციო-სადიაგნოსტიკო მომსახურების ანაზღაურების პროგრამა;

პროგრამით მოსარგებლე ბენეფიციართა შორის განსაკუთრებული ადგილი უჭირავთ 60-65 წლის ზევით ასაკის მქონე ბენეფიციარებს (პენსიონერი), რომლებიც მიეკუთვნებიან პროგრამით გათვალისწინებულ პრიორიტეტულ ჯგუფს.

60 წლის ზევით ასაკის მქონე ბენეფიციარებს შეუძლიათ ისარგებლონ **„ამბულატორიული დახმარების პროგრამით“**, რომელიც მოიცავს შემდეგ კვლევებს:

- ბირთვული მაგნიტურ-რეზონანსული ტომოგრაფიული გამოკვლევები;
- კომპიუტერული ტომოგრაფიული გამოკვლევები;
- ინსტრუმენტული გამოკვლევები;
- ენდოსკოპიური გამოკვლევები;
- ლაბორატორიული გამოკვლევები;
- სარეაბილიტაციო მკურნალობა ;
- კომპიუტერული ტომოგრაფიული გამოკვლევები დასავლეთ საქართველოს რეგიონში;
- ორთოპედიული (სტომატოლოგიური პროთეზირება) მომსახურება;
- მხედველობის ორგანოს სკრინინგული გამოკვლევა.

სოციალური დახმარების მიმართულებით ხორციელდება შემდეგი პროგრამები

- დევნილთა ინფრასტრუქტურული მხარდაჭერის პროგრამა;
- დევნილთა სოციალური უზრუნველყოფის პროგრამა;
- დევნილთა მიმართ სახელმწიფო სტრატეგიის განხორციელებისას ზემო აფხაზეთიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა სოციალური უზრუნველყოფის პროგრამა;
- დევნილთა დროებითი საცხოვრებლით უზრუნველყოფის პროგრამა;
- აფხაზეთიდან დევნილი ომისა და სამხედრო ძალების ვეტერანების მხარდაჭერის პროგრამა;
- აფხაზეთიდან დევნილთა განსახლების ობიექტებში მცხოვრები დევნილი ოჯახების გამრიცხველიანობა /აბონირების პროგრამა;
- სოციალური სოლიდარობის პროგრამა;
- დევნილთა კომპაქტური განსახლების ობიექტებში საერთო სარგებლობის ფართების ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობებისათვის გადაცემის ხელშეწყობის პროგრამა;
- იძულებით გადაადგილებულ პირთა იურიდიული მხარდაჭერის პროგრამა.

არასამთავრობო ორგანიზაციები

იძულებით გადაადგილებულ ქალთა ასოციაცია "თანხმობა"

საკონტაქტო პირი: მადონა ყაფლანიშვილი

ტელ.: 551 19 26 07

მის.: კაზრეთი, კორპუსი 99/1, I სართული

სამუშაო საათები: 11 საათიდან 17 საათამდე

იძულებით გადაადგილებულ ქალთა ასოციაცია „თანხმობა“ თავის პარტიონ ორგანიზაცია **Hilfswerk International**-თან ერთად კაზრეთში ახორციელებს ავსტრიის განვითარების სააგენტოს მიერ დაფინანსებულ პროექტს „Covid-19-ზე მდგრადი რეაგირება სომხეთსა და საქართველოში“.

პროექტი მიზნად ისახავს პანდემიით გამოწვეულ უარყოფით შედეგებთან ბრძოლას და იმ სოციალურად დაუცველი თუ სოციალურად იზოლირებული ხანდაზმულების მხარდაჭერას, რომელთაც ყოველდღიურ ცხოვრებასთან გამკლავებასა და სოციალური ურთიერთობების მოძიებაში ესაჭიროებათ დახმარება.

აღნიშნული პროექტის მხარდაჭერით, ფუნქციონირებას განაგრძობს კაზრეთის დღის ცენტრი, რომელიც პროექტ „**ღირსეული სიბერის**“ ფარგლებში უკვე მრავალი წელია მიზნად ისახავს დაბა კაზრეთში მცხოვრები ხანდაზმულების ღირსების აღდგენასა და მათ სოციალურ ჩართულობას.

ამ ეტაპისათვის, დღის ცენტრი ემსახურება 107 ხანდაზმულს.

ცენტრის ბენეფიციარებისათვის ხელმისაწვდომია:

- მასმედიის სხვადასხვა საშუალებები;
- საქართველოს ისტორიულ ადგილებში ექსკურსიები;
- თეატრებში, კინოში, მუზეუმებში, გამოფენებზე დასწრება;
- მუდმივი სამედიცინო მეთვალყურეობა ექთნის მიერ;
- საჭიროების შემთხვევაში ექიმთან კონსულტაცია;
- ფსიქოლოგის კონსულტაცია;
- სხვადასხვა სამაგიდო თამაშების ტურნირებში მონაწილეობა;
- ცენტრის სტუმრების მიერ შესრულებული მასალის გამოფენა-გაყიდვა;
- ახალგაზრდებთან რეგულარული ურთიერთობა.

პროგრამით მოსარგებლეები: პენსიონერები

ჩართვის კრიტერიუმები: დღის ცენტრის სერვისით სარგებლობა შეუძლია ნებისმიერ პენსიონერს, რისთვისაც უნდა წარმოადგინონ პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტის ასლი და

საქართველოს წითელი ჯვარი

საკონტაქტო პირი: დინარა პირველი

ტელ.: 596 07 07 77

მის.: სულხან-საბა ორბელიანის 123

სამუშაო საათები: ორშაბათი-პარასკევი, 10:00-18:00 საათი

საქართველოს წითელი ჯვარი და ბოლნისის მუნიციპალიტეტი გაფორმებული ხელშეკრულების შესაბამისად, ბოლნისის მუნიციპალიტეტის მთლიან ტერიტორიაზე ხანდაზმულებს სთავაზობენ დღის ცენტრის მომსახურებას და შინმოვლის სერვისს.

სოციალური მხარდაჭერის ფარგლებში შექმნილია „**ინტეგრირებულ საქმიანობათა დღის ცენტრი**“, რომლის ბაზაზე ფუნქციონირებს სხვადასხვა საქმიანობათა ჯგუფები და ხორციელდება ბენეფიციართა უნარ-ჩვევების განვითარება (თემატური ტრენინგები, სემინარები, სასწავლო სესიები და ა.შ.) და ადვოკატირება (სამუშაო შეხვედრები დაინტერესებულ პირთა მონაწილეობით, კონსულტაცია და ინფორმირება). ბენეფიციარებს შესაძლებლობა ეძლევათ ღირსეულ გარემოში დაგეგმონ და აქტიური მონაწილეობა მიიღონ ზემოაღნიშნული ცენტრის ყოველდღიურ საქმიანობაში, სხვადასხვა სოციალურ ღონისძიებაში, რაც ხელს უწყობს მათი ყოფის შემსუბუქებას, ჯანმრთელობის მდგომარეობისა და თაობათაშორისი ურთიერთობების გაუმჯობესებას.

ძირითად (პირდაპირ) სამიზნე ჯგუფებს წარმოადგენენ:

- » 60-65 წელს ზემოთ, ოჯახურ მხარდაჭერას მოკლებული ხანდაზმულები, რომლებიც იღებენ სახელმწიფო პენსიასა და შემწეობას;
- » ეთნიკური უმცირესობები;
- » შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირები;

საქართველოს წითელი ჯვარი ბენეფიციარებს ადგილზე სთავაზობს:

- » უფასო სადილი
- » სხვადასხვა სახის ჰუმანიტარული დახმარება (საკვები პროდუქტები, ჰიგიენა)
- » ექიმის კონსულტაცია
- » ფსიქოლოგის კონსულტაცია
- » ადვოკატის კონსულტაცია
- » ღირსშესანიშნავი თარიღების აღნიშვნა (შობა-ახალი წელი, დედის დღე, აღდგომა, საიუბილეო თარიღები და სხვა)
- » სოციალური ღონისძიებების მოწყობა (პოეზიის საღამოები, ექსკურსია, გაცვლითი ვიზიტი, ჩემპიონატი ქადრაკსა თუ შაშში და ა.შ.

დღეისათვის დღის ცენტრი ემსახურება 50 ხანდაზმულს.

გარდა დღის ცენტრისა, საქართველოს წითელი ჯვარი, ბოლნისის მუნიციპალიტეტის მთლიან ტერიტორიაზე, მოხალისეების დახმარებით ახორციელებს **შინმოვლის პროგრამას**, რომელიც ემსახურება 50-მდე უმწეო ხანდაზმულს, მათ შორის ეთნიკური უმცირესობის წარმომადგენლებს. დამატებითი ჩართვის კრიტერიუმები შინმოვლის პროგრამაში განსაზღვრული არ არის.

ძირითადი მომსახურებები:

- ⊙ ბინაზე ვიზიტები
- ⊙ კონსულტაციები
 - ექთნის კონსულტაცია
 - ფსიქოლოგის კონსულტაცია
 - იურისტის მომსახურება
- ⊙ საოჯახო საქმეებში დახმარება
- ⊙ რეცხვა
- ⊙ საკვები პროდუქტების და მედიკამენტების მიწოდება და ა.შ.

შინმოვლის სერვისის განსახორციელებლად აქტიურად ჩართულები არიან მოხალისეები, რომლებიც მინიმუმ თვეში ერთხელ ახორციელებენ ვიზიტებს.

მაღალმთიანი რეგიონის სტატუსი

სახელმწიფოს მიერ მაღალმთიანი რეგიონის სტატუსის მინიჭება წარმოადგენს რეგიონის განვითარებისკენ მიმართულ ქმედებას, რომელიც ხორციელდება მთელი საქართველოს მასშტაბით, რათა ხელი შეუწყოს სოციალურ-ეკონომიკურ განვითარებას და მაღალმთიან რეგიონებში მცხოვრებ პირთა სოციალური და ეკონომიკური პრობლემების გადაჭრას.

კანონის მიზანია საქართველოს კონსტიტუციით გარანტირებული მაღალმთიანი რეგიონების სოციალურ-ეკონომიკური პროგრესის სტიმულირებისათვის შეღავათების განსაზღვრა, რომლებიც უზრუნველყოფს მაღალმთიან რეგიონებში მცხოვრებ პირთა კეთილდღეობას, ცხოვრების დონის ამაღლებას, დასაქმების ხელშეწყობას, სოციალური და ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესებას⁸.

⁸ მაღალმთიანი რეგიონების განვითარება - <https://www.moh.gov.ge/ka/530/>

ფიზიკურ პირს მაღალმთიან დასახლებაში მუდმივად მცხოვრები პირის სტატუსი ენიჭება, თუ იგი აკმაყოფილებს შემდეგ კრიტერიუმებს:

1. არის საქართველოს მოქალაქე;
2. რეგისტრირებულია მაღალმთიან დასახლებაში;
3. ყოველი კალენდარული წლის განმავლობაში, ჯამში 9 თვის ან 9 თვეზე მეტი ვადით, ფაქტობრივად ცხოვრობს მაღალმთიან დასახლებაში.

სტატუსის მინიჭების პროცედურები:

- სტატუსის მინიჭების მიზნით ფიზიკურმა პირმა, რომელიც მაღალმთიან დასახლებაშია რეგისტრირებული და ფაქტობრივად მცხოვრები, - განცხადებით უნდა მიმართოს შესაბამისი მუნიციპალიტეტის გამგებელს/მერს.
- ფაქტობრივად ცხოვრება ნიშნავს ფიზიკური პირის მაღალმთიან დასახლებაში მუდმივად ყოფნას, რაც დასტურდება შესაბამისი ადმინისტრაციული წარმოებისას მოპოვებული მტკიცებულებების და დადგენილი ფაქტების ერთობლიობით;
- მაღალმთიან დასახლებაში მუდმივად მცხოვრები პირის შესახებ ინფორმაცია აისახება მაღალმთიან დასახლებებში მუდმივად მცხოვრებ პირთა რეესტრში, რომელსაც აწარმოებს საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო.

სოციალური შეღავათები მაღალმთიან დასახლებაში⁹

ა) საპენსიო ასაკს მიღწეულ, მაღალმთიან დასახლებაში მუდმივად მცხოვრებ პირს, რომელიც ყოველთვიურად იღებს სახელმწიფო პენსიას, სოციალური დახმარების სახით, ყოველთვიურად ემატება სახელმწიფო პენსიის არანაკლებ 20 პროცენტი.

საქართველოს მთავრობის დადგენილებით განსაზღვრული სოციალური პაკეტის მიმღებ მაღალმთიან დასახლებაში მუდმივად მცხოვრებ პირებს, მიეცემათ ყოველთვიური დანამატი მათთვის გათვალისწინებული სოციალური პაკეტის 20%-ის ოდენობით;

ბ) მაღალმთიან დასახლებაში მდებარე, სახელმწიფოს წილობრივი მონაწილეობით დაფუძნებულ და მის მართვაში არსებულ სამედიცინო დაწესებულებაში დასაქმებული სამედიცინო პერსონალისათვის, რომლის შრომა საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან ანაზღაურდება, საქართველოს მთავრობის დადგენილებით განსაზღვრული წესით, ყოველთვიური დანამატის მიცემას:

- ბ.ა)** ექიმისათვის – სახელმწიფო პენსიის ორმაგი ოდენობით;
- ბ.ბ)** ექთნისათვის – სახელმწიფო პენსიის ოდენობით;

⁹ https://www.moh.gov.ge/uploads/files/oldMoh/01_GEO/Mtiskanoni/1/3.pdf

ბ) ზამთრის პერიოდში (შესაბამისი წლის 15 ოქტომბრიდან მომდევნო წლის 15 აპრილის ჩათვლით) მაღალმთიან დასახლებაში მუდმივად მცხოვრებ პირთა გათბობის უზრუნველყოფის ხელშეწყობის მიზნით შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელებას;

დ) აბონენტის (საყოფაცხოვრებო მომხმარებლის) მიერ მაღალმთიან დასახლებაში მოხმარებული ელექტროენერჯიის ყოველთვიური საფასურის 50%-ის ანაზღაურებას, მაგრამ არაუმეტეს მოხმარებული 100 კვტ.სთ ელექტროენერჯიის საფასურისა;

ე) ამ კანონის ამოქმედების შემდეგ დაბადებული პირველი ბავშვისა და მეორე ბავშვისათვის, რომელთა ერთ-ერთი მშობელი არის მაღალმთიან დასახლებაში მუდმივად მცხოვრები პირი, საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერ დაწესებული შეღავათები, მაღალმთიანი რეგიონების განვითარების კანონით დამტკიცებულ ტერიტორიებზე მუდმივად მცხოვრები პირებისთვის გათვალისწინებულ შეღავათებს.

შენიშვნა: პენსიის/სოციალური პაკეტის შეჩერება, შეწყვეტა ავტომატურად იწვევს დანამატის შეჩერებას, შეწყვეტას. მაღალმთიან დასახლებაში მუდმივად მცხოვრები პირის სტატუსის შეჩერების ან შეწყვეტის შემთხვევაში დანამატის შეწყვეტა ხორციელდება კანონის მოთხოვნათა დაცვით საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს მმართველობის სფეროში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – სახელმწიფო სერვისების განვითარების სააგენტოს მიერ წარმოებულ მაღალმთიან დასახლებებში მუდმივად მცხოვრებ პირთა რეესტრში ასახვის მომდევნო თვის პირველი რიცხვიდან¹⁰.

შენიშვნა: „მაღალმთიანი რეგიონების განვითარების შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული შეღავათების გათვალისწინებით ფიზიკური პირი თავისუფლდება საშემოსავლო და ქონების გადასახადისგან.

ცხრილი 1 - ბოლნისის მაღალმთიანი დასახლებების ჩამონათვალი

ბოლნისი	ბერთაკარი	სოფელი
ბოლნისი	დარბაზი	სოფელი
ბოლნისი	წიფორი	სოფელი
ბოლნისი	ჭრეში	სოფელი
ბოლნისი	ხახალაჯვარი	სოფელი

¹⁰ https://www.moh.gov.ge/uploads/files/oldMoh/01_GEO/Mtiskanoni/1/1.pdf

ინფორმაცია ადგილობრივ კულტურულ-საგანმანათლებლო და სამედიცინო დაწესებულებებზე

საავადმყოფოები

შპს ბოლნისის ცენტრალური კლინიკა

გადაუღებელი ამბუდაგოხიური მომსახურება, გეგმუხი ქიხუხიური მომსახურება (გაჩდა კახდიოქიხუხიისა)

ტელ.: 0358 22 50 99

მის.: ბოლნისი, დ. აღმაშენებლის ქ.№25

სამუშაო საათები: ორშაბათიდან პარასკევის ჩათვლით, 09:30-დან 19:00 საათამდე

დასვენება: შაბათ-კვირა

შპს სავადმყოფო-პოლიკლინიკური გაერთიანება

გადაუღებელი ამბუდაგოხიური მომსახურება, გეგმუხი ქიხუხიური მომსახურება (გაჩდა კახდიოქიხუხიისა)

ტელ.: 0358 22 50 99

მის.: ბოლნისი, დაბა კაზრეთი

სამუშაო საათები: ორშაბათიდან პარასკევის ჩათვლით

დასვენება: შაბათ-კვირა

შპს “ახალი სამედიცინო ცენტრი”

გადაუღებელი ამბუდაგოხიური მომსახურება, გეგმუხი ქიხუხიური მომსახურება (გაჩდა კახდიოქიხუხიისა)

მის.: ბოლნისი, დ. აღმაშენებლის ქ.№25

სამუშაო საათები: ორშაბათიდან პარასკევის ჩათვლით

დასვენება: შაბათ-კვირა

შპს „რეფერალური დახმარების ცენტრი

გადაუღებელი ამბუდაგოგიური მომსახურება

მის.: ბოლნისი, დაბა კაზრეთი

სამუშაო საათები: ორშაბათიდან პარასკევის ჩათვლით

დასვენება: შაბათ-კვირა

შპს „ ტრიო-მედი“

გადაუღებელი ამბუდაგოგიური მომსახურება

მის.: ბოლნისი, ს.ს. ორბელიანის 12

სამუშაო საათები: ორშაბათიდან პარასკევის ჩათვლით

დასვენება: შაბათ-კვირა

მუზეუმი

ბოლნისის მუზეუმი

მის.: ბოლნისი, დ. აღმაშენებლის ქ. 48ა

სამუშაო საათები: 10:00 - 17:30

სამუშაო დღეები: ყოველდღე,
ორშაბათის გარდა

ბილეთის საფასური: 8 ლარი

პენსიონერებისთვის: 2 ლარი

ბოლნისის ახალი მუზეუმი 2020 წელს გაიხსნა. მუზეუმში მოწყობილია მუდმივმოქმედი ექსპოზიციის და საგამოფენო სივრცე, სადაც წარმოდგენილია სამეცნიერო მნიშვნელობის არქეოლოგიური მასალა და ხელოვნების ნიმუშები საქართველოს ეროვნული მუზეუმის კოლექციებიდან და ბოლნისის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმიდან. ასევე, მუზეუმში შეხვდებით 200 წლის წინ სამხრეთ გერმანიიდან საქართველოში ჩამოსახლებული გერმანელების მოღვაწეობასა და მათი ცხოვრების ამსახველ ექსპოზიციას.

აგრეთვე, მუზეუმი დამთვალეირებელს სთავაზობს გოეთეს ინსტიტუტის მედიათეკას, რაც

მსოფლიოს 90 ქვეყანაში, სადაც გოეთეს ინსტიტუტი ფუნქციონირებს პირველია.

ამასთან, ბოლნისის მუზეუმის ბაზაზე განაგრძო ფუნქციონირება, ბოლნისის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმმა, რომელშიც დაცულია ბოლნისში არქეოლოგიური გათხრების შედეგად მოპოვებული მასალა და მოიცავს კაცობრიობის განვითარების ყველა ეტაპს - ენეოლითური ხანიდან გვიანი, შუა საუკუნეების ჩათვლით. მათ შორისაა: ნეოლითის პერიოდის მასალები: მიწის დასამუშავებელი იარაღები, ქვის სკულპტურები, აგრეთვე წარმოდგენილია არქიტექტურული და ეთნოგრაფიული მასალა.

მუზეუმში დაცულია ბოლნისის მკვიდრის, ჰაგიოგრაფი მწერლის იაკობ ცურტაველის „შუშანაკის წამების“ საიუბილეო (1500 წ.) გამოცემა 5 ენაზე ნათარგმნი და დაბეჭდილი.

სულხან-საბა ორბელიანის ლიტერატურული მუზეუმი

მის.: ბოლნისი, სოფ. ტანძია

სამუშაო საათები: 10:00 - 18:00

სამუშაო დღეები: ყოველდღე, ორშაბათის გარდა

მუზეუმი ფუნქციონირებს 1984 წლიდან. მუზეუმში დაცულია სულხან-საბა ორბელიანისა და მის ნაწარმოებების თემებზე შექმნილი ქართველი მხატვრების ფერწერული, გრაფიკული ნამუშევრები, ფოტომასალები, დოკუმენტები, სულხან-საბას ნაწარმოებების სხვადასხვა პერიოდის გამოცემები.

კულტურული დანახებულებები

ბოლნისის კულტურის ცენტრი

მის.: ბოლნისი, სულხან-საბა ორბელიანის ქ. 108

ტელ.: 555 37 93 06

სამუშაო საათები: 10:00 - 18:00

ელ. ფოსტა: Kulturis.centri@yahoo.com

სამუშაო დღეები: ორშაბათიდან პარასკევის ჩათვლით, 10:00 - 18:00. შაბათ-კვირა დასვენება

ბოლნისის კულტურის სახლის მშენებლობა დაიწყო 1941 წელს, გერმანელი კოლონისტის ჰაინრიხ კრომერის პროექტით. თუმცა, მეორე მსოფლიო ომის

დაწყების შემდეგ მშენებლობა შეჩერდა და მისი გახსნა მოხდა 1959 წელს. ის დღემდე ინარჩუნებს ბოლნისის მუნიციპალიტეტის ერთადერთი მთავარი სალონისძიებო სივრცისა და სახელოვნებო ცენტრის სტატუსს, მისი სრული სახელწოდება დღეისათვის სულხან - საბა ორბელიანის სახელობის ბოლნისის მუნიციპალიტეტის ცენტრალური კულტურის სახლის სახელწოდებითაა ცნობილი.

კულტურის სახლში, გარდა ბევრი სახელოვნებო წრეებისა და სტუდიებისა, სადაც ბევრი მოზარდი ეზიარება ხელოვნების სხვადასხვა დისციპლინას და ქმნიან საინტერესო შემოქმედებით პროდუქტს, აგრეთვე ფუნქციონირებს პროფესიული ქართული ფოლკლორული სიმღერისა და ცეკვის ანსამბლები, თეატრალური ხელოვნების სხვადასხვა მიმდინარეობების დასები, რომლებიც ხშირად მართავენ საინტერესო წარმოდგენებს, აქ ხშირად იდგმება შექსპირისა და სხვა ცნობილი დრამატურგების პიესებზე შექმნილი სპექტაკლები, იმართება კლასიკური და ფოლკლორული მუსიკის საღამოები, საოპერო და საბალეტო ხელოვნების სპექტაკლები¹¹.

ბოლნისის მუნიციპალური თეატრი

მის.: ქ. ბოლნისის სულხან-საბას №108

ტელ.: 577 479 889; 551 191 933

სამუშაო საათები: 10:00 - 18:00

ელ. ფოსტა: bolnisiheater@gmail.com

ვებგვერდი: www.facebook.com/BolnisiMunicipalTheatre

¹¹ <https://bolnisi.gov.ge/bolnisis-shesaxeb/ghirsshesanishnaobebi1/1299-bolnisis-kulturis-saxli.html>

ბილეთის ფასი განისაზღვრება სპექტაკლების, პიესების მიხედვით.

ბოლნისის მუნიციპალური თეატრი 1942 წლიდან ფუნქციონირებს ბოლნისში. მას საფუძველი ჩაუყარა სცენისმოყვარულთა დასმა.

ბოლნისის კინოთეატრი

მის.: სულხან-საბას 102ბ

ტელ.: 551 848 409; 598 008 890

ვებგვერდი: shorturl.at/ps689

ბოლნისის მუნიციპალიტეტში არსებობს „ბოლნისის კინოთეატრი“, რომელიც წლების განმავლობაში არ ფუნქციონირებდა. 2021 წლიდან, მოხალისეების ძალისხმევით პერიოდულად იმართება კინოჩვენებები. ბოლნისის მუნიციპალიტეტის მერია ახალგაზრდების საინიციატივო ჯგუფთან ერთად ცდილობს დაუბრუნოს პირვანდელი სახე.

ბოლნისის კულტურისა და დასვენების პარკი

მის.: ქ. ბოლნისის სულხან-საბას №142

ქალაქ ბოლნისში არის უძველესი და ულამაზესი, 4 ჰექტარზე გაშენებული კულტურისა და დასვენების პარკი, რომელსაც თითქმის უკვე ერთ საუკუნოვანი ისტორია აქვს და გაშენებულია გერმანელი კოლონისტების მიერ. პარკი ყველა ასაკის წარმომადგენელზეა გათვლილი. ბუნებაში

მოწყობილია დასასვენებელი სივრცე, კაფე-მუზეუმით, ღია ცის ქვეშ მინი-სცენით, სადაც იმართება სხვადასხვა კულტურული ღონისძიებები. ასევე, პარკის ტერიტორიაზე არის სპორტული მოედნები, სასტუმრო და ისტორიული კინოთეატრის შენობა.

ბოლნისის მუნიციპალიტეტის მთავარი ბიბლიოთეკა

მის.: სულხან-საბა ორბელიანის ქ. 106

ტელ.: 577 606 476

ელ. ფოსტა: bolnisismtavaribiblioteka@mail.ru

სამუშაო საათები: ორშაბათიდან პარასკევის ჩათვლით, 10:00 - 18:00; შაბათ-კვირა დასვენება

ბოლნისის მუნიციპალიტეტის ღირსშესანიშნაობები

ქვემოთ წარმოდგენილია ბოლნისის მუნიციპალიტეტში არსებული ღირსშესანიშნაობების არასრული ჩამონათვალი.

ბოლნისის სიონი

V საუკუნით დათარიღებული ბაზილიკა, რომელიც წარმოადგენს ქართული ბაზილიკის კავშირს ქრისტიანულ სამყაროს სხვა ქვეყნების ბაზილიკასთან. ეკლესიის გვერდით, სამხრეთ-დასავლეთით, დგას XVII საუკუნის სამრეკლო. ბოლნისის სიონი საფუძვლიანადაა რესტავრირებული და შეკეთებული. XVII საუკუნეში

აღადგინეს გადახურვის კამარები საბჯენი თაღებით, გაჭრეს დასავლეთ შესასვლელი. ბოლნისის სიონში გაჩაღებული იყო მწიგნობრული საქმიანობა. ცნობილია ბოლნელ ეპისკოპოსთა ინიციატივით დამზადებული ხელნაწერები. X-XI საუკუნეებში იქ მოღვაწეობდა იოანე ბოლნელი.

წულრულაშენი

XIII საუკუნის ქართული მართლმადიდებლური გუმბათოვანი ტაძარი. იგი მდებარეობს ბოლნისის სიონიდან ორ კილომეტრში. ეკლესიის წარწერებში მოხსენიებულნი არიან მეფე ლაშა-გიორგი და ეკლესიის მშენებელი ჰასან არსენის ძე. ძეგლი აშენებულია მისი მეფობის დროს 1212-1222 წლებში.

ეკლესიაში სამხრეთ კედელში, კარის გვერდით არის ნიში, ე.წ. სამალავი (დაახლოებით იმ სივინროვე, ხელი რომ შეეტიოს) სადაც არის ქვა ჩადგმული რომელზედაც გამოსახულია ბოლნური ჯვარი მოჩუქურთმებულ წრეში და ქართული წარწერა.

ქვეშის ციხე

შუა საუკუნეების ციხესიმაგრე აღმოსავლეთ საქართველოში, ქვემო ქართლში, მდ. მაშავერის მარცხენა სანაპიროზე (ახლანდელი ბოლნისის მუნიციპალიტეტის სოფ. ქვეშის მახლობლად). აშენებულია ველზე ამოზიდულ, თითქმის ყოველი მხრიდან მიუვალ მაღალ კლდეზე. თავისი მდებარეობით იგი სამშვილდიდან ტაშირისა და ზურტაკეთ-ჯავახეთის მიმართულების გზებს აკონტროლებდა.

ძველი გერმანული უბნები

1817–1818 წლებში, რუსეთის იმპერიის ხელშეწყობით ჩამოასახლეს გერმანელი კოლონისტები, იგივე „შვაბები“, რომლებმაც დაარსეს სოფელი, სახელწოდებით "კატერინფელდი", სადაც პირველად 135 ოჯახი (450 – 500 ადამიანი) დასახლდა და 1941 წლამდე ცხოვრობდნენ. ბოლნისში გერმანელთა ცხოვრების კვალი

დღემდეა შემორჩენილი და ქართული სახელმწიფოსთვის უნიკალურ კულტურულ მემკვიდრეობას წარმოადგენს და კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის სტატუსი აქვს მინიჭებული. დამთვალეირებელს შესაძლებლობა აქვს, ბოლნისის გერმანულ კვარტალში გოთური და ქართული არქიტექტურის ნაზავის მქონე უნიკალური სახლების დათვალიერების, რომლიც ღია ცის ქვეშ მუზეუმად არის წარმოდგენილი.

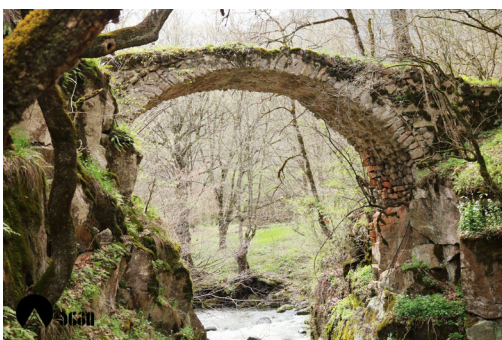

ფოლადაურის ხეობა

ხეობა ეკოტურისტებისთვის ძალზედ საინტერესოა, თვისი საფეხმავლო და სამანქანო ბილიკებით, რომელიც წარმოდგენილია ტყეებით, მთებით, მდელოებით, მინდვრებით, მდინარეებით, ხევებით, ქარაფებით, და იშლება ულამაზესი ლანდშაპტი. ამასთან, არა ერთი საინტერესო სანახაობაა, რომელიც გარდა ბერდიკის ციხისა, ღრმა ხეობაში, მდინარე

ფოლადაურზე მდებარეობს XIII საუკუნის ერთმალისანი თამარის ხიდი, რომელიც უკავშირდება შულავერის ხეობას. ასევე, დამთვალეირებელი შეხვდება უამრავ ნატაძრალს თუ ნასაყდრალს, როგორცაა: „მუხნარი“ – XIII ს; „იმერხევი“ – XVI ს; „კაკლიანი“ – XIII ს; „კვირიკეთი“ – XVI ს; „ვაშლოვანი“ – XVII ს. „ფიჭვნარი“ – XVII ს; „მცირე საყდარი“ – XVI ს; „უბისა“ – XVI ს; „თელიანი“ – XVI ს; და „ორხევი“ - XVII ს;

ინფორმაცია ადგილობრივი ტრანსპორტის შესახებ

ბოლნისის მუნიციპალიტეტში მოქმედი საზოგადოებრივი ტრანსპორტის განრიგი¹²:

მიმართულება	რეისების რაოდენობა დღეში	სამუშაო საათები
რატევანი - რაჭისუბანი (ქალაქ ბოლნისის მიმართულება)	სრულდება 2 რეისი	8 საათიდან 20 საათამდე
ბოლნისი - კაზრეთი - ბალიჭი	სრულდება 2 რეისი	8:00 საათი; 13:00 საათი
ბალიჭი -კაზრეთი-ბოლნისი	სრულდება 2 რეისი	9:30 საათი; 15:00 საათი
რატევანი - ფარიზი	სრულდება 2 რეისი	8:00 საათი; 14:00 საათი
ბოლნისი - ტალავერი - მამხუტი	სრულდება 2 რეისი	8:00 საათი; 13:00 საათი
ბოლნისი - დარბაზი მუშაობს	სრულდება 2 რეისი	8:00 საათი; 14:00 საათი
ბოლნისი - ფოლადაური	სრულდება 2 რეისი	8:00 საათი; 14:00 საათი
ბოლნისი - ტანძია	სრულდება 3 რეისი	9:00 საათი; 13:00 საათი; 18:00 საათი
ბოლნისი - დისველი	სრულდება 3 რეისი	8:00 საათი; 14:00 საათი; 17:00 საათი
ბოლნისი - ხატისოფელი	სრულდება 2 რეისი	8:00 საათი; 17:00 საათი

შენიშვნა: ტრანსპორტის ფასს ყოველ წლიურად განსაზღვრავს ბოლნისის მუნიციპალიტეტი.

თბილისიდან ბოლნისის მიმართულებით სამარშრუტო ტაქსები გადიან ნავთლუღის ავტოსადგურიდან. 8:00-დან 18:00 საათამდე პერიოდში, ყოველ დღე. მის: თბილისი. მოსკოვის გამზ. 2.

¹² <https://bolnisi.gov.ge/servisebi/transporti>

COVID-19-თან დაკავშირებული საკითხები: სიმპტომები, კრევენცია, ცხელი ხაზი

COVID-19 ახალი ვირუსია და ის უკავშირდება ვირუსების იმავე ჯგუფს, რომელსაც განეკუთვნება „მძიმე მწვავე რესპირატორული სინდრომი“ (SARS) და გაციების ზოგიერთი ფორმა.

კორონა ვირუსი ვრცელდება წვეთოვანი და კონტაქტური გზით. მაგალითად, ხველის ან ცემინების დროს, ხელის ჩამორთმევით, სახესა და თვალთან დაუბანელი ხელის შეხებით, დაავადებულ ადამიანთან მჭიდრო კონტაქტით.

COVID-19-ის დამახასიათებელი სიმპტომებია: სხეულის ტემპერატურის მომატება, ხველა, ყელის ტკივილი, ყნოსვის ან გემოს შეგრძნების დაკარგვა, თავისა და კუნთების ტკივილი, ზოგადი სისუსტე, ჰაერის უკმარისობის შეგრძნება ან მოსვენების დროს ქოშინი (რაც ადრე არ გქონიათ).

საყურადღებოა თუ დაგნეყოთ:

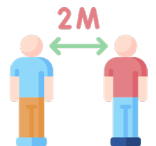
- » სუნთქვის უკმარისობა;
- » ტკივილი და/ან ზეწოლა გულ-მკერდის არეში;
- » ცნობიერების დარღვევა;
- » ძილიანობა;
- » უჩვეულო სიფერმკრთაღე/ციანოზური ტუჩები და სახე.

სიმპტომების აღმოჩენის შემთხვევაში, პირველ რიგში დაუკავშირდით თქვენს ოჯახის ექიმს, რადგან ხველება და ტემპერატურის მატება დამახასიათებელია სხვა ვირუსული ინფექციებისთვისაც. თუ ახველებთ, გაქვთ სურდო ან ტემპერატურა, არ ნიშნავს, რომ აუცილებლად კოვიდ ინფიცირებული ხართ. მიუხედავად ამისა, შესაძლებლობის ფარგლებში, შეეცადეთ რამდენიმე დღე გაატაროთ იზოლაციაში. როგორც წესი, სხვა ვირუსული ინფექციით გამოწვეული სიმპტომები სტანდარტული მიმდინარეობისას 3-5 დღეში ქრება.

იმ შემთხვევაში, თუ კონტაქტი გქონდათ კოვიდ ინფიცირებულთან გადადით თვითიზოლაციაში, 5 დღის განმავლობაში. **დაუკავშირდით 144-ს**, ან პირად ოჯახის ექიმს, რომელიც დიაგნოზის დადასტურების მიზნით გადაგამისამართებთ ტესტირებაზე.

კორონა ვირუსისგან თავის დაცვის საშუალებები

- ⦿ მოერიდეთ ხალხმრავალ ადგილებს;
- ⦿ ატარეთ პირბადე დახურულ სივრცეებში, ხალხმრავალ ადგილებში და იმ ადამიანებთან ახლო კონტაქტის დროს, რომლებსაც აქვთ კორონა ვირუსისთვის დამახასიათებელი სიმპტომები;
- ⦿ დაიცავით 2 მეტრიანი ფიზიკური დისტანცია (პირბადის გამოყენების შემთხვევაშიც);
- ⦿ ხშირად დაიბანეთ ხელი საპნითა და წყლით (40-60 წამის განმავლობაში) ან ალკოჰოლის შემცველი 70%-იანი ხსნარით (20-40 წამი);
- ⦿ შესაძლებლობის ფარგლებში შეეცადეთ არ გადაადგილდეთ საზოგადოებრივი ტრანსპორტით.

როგორ მოვიქცეთ ბინაზე მკურნალობის დროს?

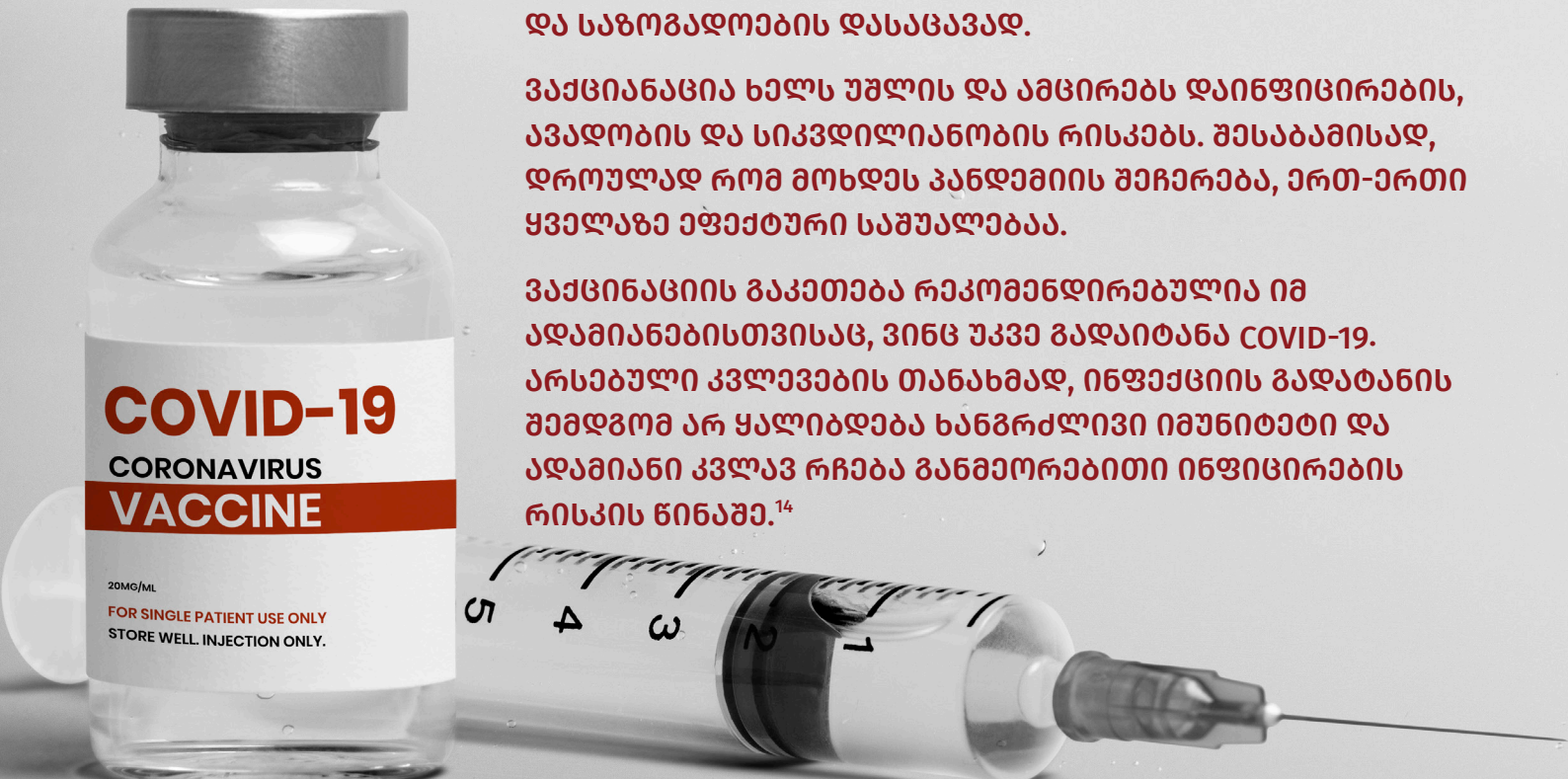
- ▣ დაიცავით თვითიზოლაციის წესები;
- ▣ არ გახვიდეთ გარეთ;
- ▣ არ მიიღოთ სტუმრები;
- ▣ ოჯახის წევრებთან ფიზიკური კონტაქტი იქონიეთ მხოლოდ აუცილებელი საჭიროების დროს, რაც შესაძლებელია მცირე დროით და ფიზიკური დისტანციის დაცვით, პირბადის აუცილებელი გამოყენებით კონტაქტში მყოფი ყველა პირის მიერ;
- ▣ იქონიეთ პირადი ქურჭელი, თეთრეული და ჰიგიენის ნივთები;
- ▣ ხშირად გაანიავეთ ოთახი გარე სივრცეში გამავალი ფანჯრებით/კარით;
- ▣ არ მიიღოთ მედიკამენტები ექიმთან შეთანხმების გარეშე. COVID-19-ის მკურნალობა არის სიმპტომური და სიმპტომების მართვისათვის, თქვენთვის საჭირო უსაფრთხო მედიკამენტების შესახებ ინფორმაციას მოგაწვდით ექიმი.¹³

¹³ კორონავირუსის საქართველოში გავრცელების პრევენცია. <https://stopcov.ge/ka>

ყოველწლიურად მიმდინარეობს მილიონობით ადამიანის ვაქცინაცია სხვადასხვა ვირუსებზე. COVID-19-ის წინააღმდეგ ვაქცინაციაც მნიშვნელოვანია და სწორი გადაწყვეტილებაა საკუთარი თავის, ოჯახის წევრებისა და საზოგადოების დასაცავად.

ვაქცინაცია ხელს უშლის და ამცირებს დაინფიცირების, ავადობის და სიკვდილიანობის რისკებს. შესაბამისად, დროულად რომ მოხდეს კანდემიის შეჩერება, ერთ-ერთი ყველაზე ეფექტური საშუალებაა.

ვაქცინაციის გაკეთება რეკომენდირებულია იმ ადამიანებისთვისაც, ვინც უკვე გადაიტანა COVID-19. არსებული კვლევების თანახმად, ინფექციის გადატანის შემდგომ არ ყალიბდება ხანგრძლივი იმუნიტეტი და ადამიანი კვლავ რჩება განმეორებითი ინფიცირების რისკის წინაშე.¹⁴

კოვიდ-19 ის საწინააღმდეგო ვაქცინაცია

კანდემიის შესაჩერებლად COVID-19-ის საწინააღმდეგო ვაქცინაციის პარალელურად აუცილებელია პრევენციული ღონისძიებების გაგრძელება: ნიღბის ტარება, სულ მცირე 1 მეტრიანი დისტანცია და ხელის ჰიგიენის დაცვა.

ქვეყანაში მიმდინარეობს საყოველთაო ვაქცინაცია. სრულყოფილი ვაქცინაციისთვის აუცილებელია ორჯერ აცრა. დოზებს შორის ინტერვალი 21-28 დღეა. სამედიცინო დაწესებულებას ირჩევთ სურვილის მიხედვით.

მოქალაქეებისთვის COVID-19-ის საწინააღმდეგო ვაქცინაციის საკითხის გამარტივების მიზნით შეიქმნა ელექტრონული სისტემა, სადაც რეგისტრაცია შეუძლია ვაქცინაციის მსურველებს. ვაქცინაციისთვის აუცილებელია წინასწარი რეგისტრაცია, შემდეგ ელექტრონულ მისამართზე: <https://booking.moh.gov.ge>. კოვიდ 19-ის ვაქცინაციაზე რეგისტრაციასთან დაკავშირებული კონსულტაციის მისაღებად დაუკავშირდით შემდეგ ნომერზე - 144 (3)

ვაქცინაციასთან დაკავშირებული სხვა შეკითხვების შემთხვევაში დაუკავშირდით შემდეგ ნომერზე - 1522. ვაქცინაცია უფასოა!

ცხელი ხაზის სამუშაო საათები: 09.00-23.00 სთ.

დამატებითი ინფორმაციის მისაღებად შეგიძლიათ ეწვიოთ შემდეგ ვებგვერდებს:

<http://www.ncdc.ge>; <https://stopcov.ge>

¹⁴ საქართველოს სოციალურ მუშაკთა ასოციაცია - <http://gasw.org/index.php/gasw-newsgeo/news-4/732-covid-21>

**ვაქცინაცია
უფასოა!**

**სრულყოფილი
ვაქცინაციისთვის
აუცილებელია ორჯერ აცრა.
დოზებს
შორის ინტერვალი
21-28 დღეა.**

**ვაქცინაციისთვის
აუცილებელია წინასწარი
რეგისტრაცია, შემდეგ
ელექტრონულ მისამართზე:
<https://booking.moh.gov.ge>**

**რეგისტრაციასთან
დაკავშირებულ
კონსულტაციისთვის
დარეკეთ - 144 (3)**

**სხვა შეკითხვების
შემთხვევაში დარეკეთ -
1522**

**დამატებითი
ინფორმაციის ენჯიეთ:
<http://www.ncdc.ge>
<https://stopcov.ge/>**

ხანდაზმულთა უფლებების დაცვა

ხანდაზმულთა რაოდენობა საქართველოს მოსახლეობის დაახლოებით მეხუთედს შეადგენს. ახალგაზრდა პედაგოგთა კავშირის¹⁵ მიერ 2020 წელს ჩატარებულ კვლევაში (ხანდაზმულთა სოციალური დაცვა საქართველოში პოლიტიკისა და საკანონმდებლო ბაზის ანალიზი) ვკითხულობთ, რომ საქართველოს მოსახლეობის 19.8% შეადგენს ხანდაზმულები. მიუხედავად ამისა, სახალხო დამცველის აპარატის მიერ ხანდაზმულ პირთა უფლებრივი მდგომარეობის შესწავლის შედეგები აჩვენებს, რომ ქვეყანაში ჯერ კიდევ ბევრი გამოწვევაა ხანდაზმულთა უფლებების დაცვის უზრუნველყოფის მხრივ.

გამოწვევები ძირითადად სისტემური ხასიათისაა და შესაბამისად სისტემურ, კომპლექსურ

იმ შემთხვევაში, თუ თქვენი უფლებები ირღვევა, თქვენი უფლებების დასაცავად შეგიძლიათ მიმართოთ ორგანიზაციებს, სადაც გაგიჩვენენ უფასო იურიდიულ კონსულტაციას, და ასევე, შესაძლებელია, უფასო იურიდიული მომსახურების მიღებაც.

პრობლემებს უკავშირდება. სახალხო დამცველის მოხსენებაშიც¹⁶ (2019 წელი, 1 ოქტომბერი - ხანდაზმულთა საერთაშორისო დღე) აღნიშნულია: „პრობლემებს შორის აქტუალურია „საქართველოში მოსახლეობის დაბერების საკითხებზე სახელმწიფო პოლიტიკის კონცეფციის“ პარალელურად მის განსახორციელებლად საჭირო ეროვნული სამოქმედო გეგმის არარსებობა, ხანდაზმულთა ასაკის ნიშნით დისკრიმინაცია, ძალადობა, მათ შორის ოჯახში ძალადობა და ამ

მიმართულებით სრულფასოვანი სტატისტიკური მონაცემების არარსებობა, მძიმე სოციალურ ეკონომიკური და საცხოვრებელი პირობები, სიღარიბე და უსახლკარობის საფრთხე, ფიზიკური გარემოს ხელმისაწვდომობის პრობლემა, ხანდაზმულებზე ზრუნვის ყოვლისმომცველი გრძელვადიანი სტრატეგიის არარსებობა, სოციალური მომსახურების არაეფექტიანობა, არასაკმარისი მიზნობრივი პროგრამები, ადგილობრივი ხელისუფლების დონეზე ხანდაზმულთა კეთილდღეობაზე ზრუნვის მიზნით გატარებული ღონისძიებების ნაკლებობა და

¹⁵ ახალგაზრდა პედაგოგთა კავშირი.2020. ხანდაზმულთა სოციალური დაცვა საქართველოში - პოლიტიკისა და საკანონმდებლო ბაზის ანალიზი. თბილისი
¹⁶ საქართველოს სახალხო დამცველი.2019.ხანდაზმულთა საერთაშორისო დღე. <https://www.ombudsman.ge/geo/190510074540siakhleebi/khandazmulta-saertashoriso-dghe>

სხვა“. ხანდაზმულთა უფლებების დაცვის მიზნით, საქართველომ შეიმუშავა ეროვნული სამოქმედო გეგმა¹⁷ („საქართველოში მოსახლეობის დაბერების საკითხზე სახელმწიფო პოლიტიკის კონცეფციის“ დამტკიცების შესახებ დადგენილება - „საქართველოში მოსახლეობის დაბერების საკითხებზე სახელმწიფო პოლიტიკის კონცეფციის 2017-2018 წლების ეროვნული სამოქმედო გეგმა“) ხანდაზმულთათვის საჭიროებაზე მორგებული მომსახურებების პოლიტიკის განვითარება, ხანდაზმულთა უფლებების დაცვის მიზნით, თუმცა, როგორც სახალხო დამცველის მონიტორინგის ანგარიშიც და ახალგაზრდა პედაგოგთა კავშირის მიერ ჩატარებული კვლევის ანგარიში ცხადყოფს, რომ აღსრულება არაეფექტურად და ფრაგმენტულად მიმდინარეობს. შედეგად კი, ხანდაზმულთა საჭიროებები კვლავ უგულებელყოფილია და მათი უფლებების დაცვაც არ ხდება. სახელმწიფოს კი ევალება უზრუნველყოს საჭიროებების კვლევა და მონაცემებზე დაფუძნებით შეიმუშავოს შესაბამისი პოლიტიკა.

გენდერი და ხანდაზმულობა

2018 წელს ჩატარებული კვლევის „გენდერული თანასწორობა საქართველოში: ბარიერები და რეკომენდაციები“-ს მიხედვით გენდერული უთანასწორობა და ქალთა უფლებების დარღვევა მრავალი მიმართულებით გვხვდება. სახეზეა თავად საკანონმდებლო დონეზე არსებული გამოწვევებიც. სხვადასხვა კვლევის ანგარიშები ცხადყოფს, რომ ქალებს ნაკლებად აქვთ ხელმისაწვდომობა დასაქმების, ჯანდაცვის, სოციალურ, კულტურულ და სხვა მომსახურებებზე. სახალხო დამცველის ანგარიშის მიხედვით, ხანდაზმული ქალები ასევე ეკონომიკური ძალადობის მსხვერპლნიც ხშირად ხდებიან, მაშინ როდესაც მსოფლიო თანხმდება რომ ქალთა გაძლიერების პროცესში, მათი ეკონომიკური გაძლიერება უმნიშვნელოვანეს როლს თამაშობს. მიუხედავად იმისა, რომ ხანდაზმულ ქალებს მნიშვნელოვანი დოვლათის შექმნა შეუძლიათ და ბიუჯეტშიც შეაქვთ წვლილი, მაინც რჩებიან სტერეოტიპული იარაღების ჩრდილში მოქცეულნი.

ქალთა და განსაკუთრებით ხანდაზმულ ქალთა უფლებების დაცვისთვის მნიშვნელოვანია მათი გაძლიერება უფლებების შესახებ ცნობიერების გაზრდით, აქტიური ხანდაზმულობის პოლიტიკის განვითარებით, ხანდაზმული ქალების და მამაკაცების თანაბრად ჩართვით პოლიტიკის შემუშავების პროცესში და რა თქმა უნდა, მათი ეკონომიკური გაძლიერებით. ქალთა (ხანდაზმულ ქალთა) უფლებებს იცავს კანონი გენდერული თანასწორობის შესახებ¹⁸.

¹⁷ 2017-2018 წლების ეროვნული სამოქმედო გეგმა ეყრდნობა მადრიდის საერთაშორისო სამოქმედო გეგმას

¹⁸ საქართველოს კანონი გენდერული თანასწორობის შესახებ - <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/91624?publication=9>

**თქვენი უფლებების დასაცავად შეგიძლიათ
მიმართოთ ორგანიზაციებს, სადაც გაგინახვენ უფასო იურიდიულ
კონსულტაციას და უფასო იურიდიული მომსახურებას.**

საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატი

მის.: თბილისი, დავით აღმაშენებლის გამზირი 80. საფოსტო ინდექსი 0102

ელ. ფოსტა: info@ombudsman.ge

ვებგვერდი: www.fb.com/OmbudsmanofGeorgia/

ცხელი ხაზი: 1481 (24/7)

ქვემო ქართლის ტერიტორიული ერთეული

ტელ.: 591701073 ; 1481

მის.: მარნეული, რუსთაველის #61ბ

სამუშაო საათები: მუშაობს 24 საათიან რეჟიმში, მათ შორის, არასამუშაო დღეებსა და საათებში.

საქართველოს ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაცია (საია)

აღნიშნულ ორგანიზაციას შეუძლია გაგინიოთ იურიდიული კონსულტაცია და საჭიროების შემთხვევაში მუშაობს უფლებების დაცვაზეც.

ტელ.: (995 32) 299 50 76

მის.: თბილისი, უზნაძის ქ. #101

ელ. ფოსტა: gyla@gyla.ge

ქვემო ქართლის ტერიტორიული ერთეული

მის.: ქ. რუსთავი კოსტავას 15 ა/5, ს.ი. 3700;

საკონსულტაციო ტელეფონი (0341) 255337;

ელ. ფოსტა: rustavi@gyla.ge

უფასო იურიდიული დახმარების სამსახური

აღნიშნულ ორგანიზაციას შეუძლია გაგინიოთ იურიდიული კონსულტაცია.

ელ. ფოსტა: info@legalaid.ge

ვებგვერდი: www.legalaid.ge

სამუშაო საათები: ორშაბათი-პარასკევი, 10:00-18:00 სთ.

კონსულტაციის ცხელი ხაზი: 1485 ან (32) 2 92 00 55

გზამკვლევის დანართი

თუ გსურთ წერილით მიმართოთ ადგილობრივ თვითმმართველობას, ნებისმიერ საკითხთან დაკავშირებით, შეგიძლიათ წერილი ქვემოთ მოცემულ ფორმით დაწეროთ.

ბოლნისის მუნიციპალიტეტის მერს
ბატონ/ქალბატონ -----

მოქ. -----,

მცხ. -----

ტელ./მობ.: -----

გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა

მოგახსენებთ, რომ -----

გთხოვთ, ჩამართოთ -----
პროგრამაში, ერთჯერადი (სამედიცინო, ფულადი, და ა.შ) დახმარების მისა-
ღებად.

განმცხადებელი -----

ხელმოწერა -----

რიცხვი/თვე/წელი

თუ გსურთ წერილით მიმართოთ შრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტროს ნებისმიერ საკითხთან დაკავშირებით, შეგიძლიათ წერილი ქვემოთ მოცემულ ფორმით დაწეროთ.

იძულებით გადაადგილებულ პირთა,
შრომის, ჯანმრთელობის და
სოციალური დაცვის სამინისტროს
მოქალაქის სოციალური და ჯანდაცვის პროგრამაში ჩართვაზე
პასუხისმგებელ პირს

გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა

მოგახსენებთ, რომ -----

გთხოვთ დამიკმაყოფილოთ აღნიშნული განცხადება და -----

მოქალაქე სახელი/გვარი: _____

მისამართი: _____

პირადი ნომერი: _____

ტელეფონი: _____

ხელმოწერა: _____

რიცხვი/თვე/ წელი _____